

ΕΠΙΣΤΗΜΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

ΕΤΟΣ Α΄.
ΑΡΙΘ. 3

Ἐν Πειραιεὶ Ἰούλιος
1883

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
Α. Κ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

HERBERT SPENCER

ΑΙ ΠΡΩΤΑΙ ΑΡΧΑΙ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Τὸ μὴ ἐπιστητόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Θρησκεία καὶ Ἐπιστήμη.

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον φύλλον ἀριθ. 2)

Ἡ δὲ τῶν ἀρχιγενῶν πολιτικῶν πεποιθήσεων ἀπόρριψις δὲν ἔσχε μόνον ἀποτέλεσμα τὴν μεταβίβασιν τῆς ἐξουσίας ἀπὸ τῶν χειρῶν τινος αὐτοκράτορος εἰς τὰς χεῖρας ἀντιπροσωπευτικοῦ σώματος. Διότι αἱ ἰδέαι, ἅς σήμερον σχηματίζομεν περὶ κυβερνήσεως, οἷοσδήποτε καὶ ἂν ᾖ ὁ τόπος αὐτῆς, πολὺ διαφέρουσι τῶν πάλαι. Δημοτικαί, ἢ δεσποτικαὶ κυβερνήσεις ἀπῆλθον ἄλλοτε αὐθεντίας ἀπεριορίστου. Τὰ ἄτομα ὑπῆρχον χάριν τοῦ κράτους, οὐχὶ δὲ τὸ κράτος χάριν τῶν ἀτόμων ἐν ᾧ σήμερον οὐ μόνον ἡ ἐθνικὴ θέλησις ἀντικατέστησε τὴν τοῦ βασιλέως, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐνασκήσεως τῆς ἐθνικῆς θελήσεως ἢ σφαῖρα περιεστάλη. Ἐν Ἀγγλίᾳ, παραδείγματος χάριν, καὶ τοι δὲν ὑφίσταται ἀκριβῆς θεωρία ἠρίζουσα τὴν ἐξουσίαν τῆς κυβερνήσεως, οὐδὲν ἥττον, ἐν τῇ πράξει ἐτέθησαν αὐτῇ ὅρια, ἅτινα πάντες σιωπηρῶς ἀναγνωρίζομεν. Οὐδεὶς ὀργανικὸς νόμος ἀπαγορεύει τῷ ὄντι τῇ νομοθετικῇ ἐξουσίᾳ τὴν κατὰ βούλησιν διάθεσιν τῆς ζωῆς τῶν πολιτῶν κατὰ μίμησιν τῶν βασιλείων, οἵτινες ἔθυσον ἀν-

θρωπίνους ἑκατόμβας, ἀλλ' ἐὰν ᾖ δυνατὸν, ἡ νομοθετικὴ ἀρχή, νὰ ποιήσῃται χρῆσιν τοιαύτης ἐξουσίας, ἀντὶ τοῦ ἀφαιρέσαι τὴν ζωὴν τῶν πολιτῶν τὸ θράσος αὐτῆς θὰ ἐπέφερε τὴν ἰδίαν αὐτῆς καταστροφὴν. Οὐ μετὰ πολὺ θὰ ἐγένετο κατὰδῆλος ἡ ἄκρα ἀσφάλεια, ἣν ἀπενειμαμεν τῇ ἀτομικῇ ἐλευθερίᾳ κατὰ τῶν ἐπιδρομῶν τῆς ἀρχῆς, ἐὰν ψηφίσμα τοῦ κοινοβουλίου διέτασσε τὴν ἐπιβολὴν ὑλοκλήρου ἢ μερίδος τοῦ ἔθνους εἰς δημοσία ἔργα, ὡς ἐποίουν αἱ ἀρχιγενεῖς κυβερνήσεις. Ἐὰν πολιτευτῆς προτείνῃ ἀναδασμὸν τῆς ιδιοκτησίας κατὰ τὸ πρότυπον ἀρχαίας τινὸς δημοκρατικῆς κοινότητος, ἀντιμετωπίσει τὴν δημοσίαν κατακραυγὴν, ἥτις ἀρνηθήσεται αὐτῷ δεσποτικὸν ἐπὶ τῆς τῶν ιδιωτῶν οὐσίας κράτος. Σήμερον οὐ μόνον τὰ θεμελιώδη τοῦ πολίτου δικαιώματα ἐτέθησαν ἐν ἴσῃ μοίρᾳ πρὸς τὰ τοῦ κράτους, ἀλλὰ καὶ τινὰ δικαιώματα ἐλάσσονος σημασίας πρὸ πολλοῦ λ.χ. αἱ περὶ πολυτελείας νόμοι περιέπεσαν εἰς ἀχρηστίαν καὶ ἦν τις ἐπειράτο, ν' ἀναστήσῃ αὐτούς, ἡ κοινὴ γνώμη θὰ κατεδήλου, ὅτι τὰ ἀντικείμενα ταῦτα διαφεύγουσι τὴν ἀρμοδιότητα τῶν νόμων. Ἀπὸ πολλῶν μὲν αἰώνων ἐν τῇ πράξει, ἄρτι δὲ καὶ θεωρητικῶς ἀπεδέχθημεν τὸ δικαίωμα τοῦ αἰρεῖσθαι τὰς ἰδίας θρησκευτικὰς δοξασίας, ἀντὶ τοῦ δέχεσθαι αὐτάς ἐτοιμους ἀπὸ τῶν χειρῶν τῆς κοσμικῆς ἀρχῆς. Κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῶν τελευταίων γενεῶν ἐνεκαίνισαμεν τὴν πλήρη ἐλευθερίαν τοῦ λόγου, εἰς πείσμα πάντως τῶν ἀγῶνων, οὓς κατέβαλεν ἡ νομοθεσία, ἵνα ἀπαγορεύσῃ, ἢ περιστείλῃ αὐτήν. Ἐναγχος ἐτι ἀπητήσαμεν καὶ ἐν τέλει ἀπηλαύσαμεν, πλὴν ὀλίγων ἐξαιρετικῶν περιορισμῶν, τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐμπορεύεσθαι μεθ' οἷοσδήποτε ἂν βουλώμεθα. Οὕτως αἱ πολιτικαὶ

ήμων πεποιθήσεις σφόδρα διαφέρουσιν εκείνων, ἄς ἄλλοτε ἐ-
προσθεύομεν, οὐ μόνον ὡς πρὸς τὴν ἀρχὴν διὰ πεπιστευμένον
πρόσωπον, ὡ τὸ ἔθνος ὑφείλει ὑπακοήν, ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς
τὴν ἔκτασιν τῆς ἀρχῆς ταύτης.

Οὐδ' ἐπερατώθη ἐτι ἡ μεταβολή, καθ' ὅσον παρὰ τὰς κοινὰς
ταύτας γνώμας ἐγείρονται ἕτεραι πολλῶ ἤττον διαδεδομένα,
ἀλλὰ λίαν πορωτέρω βάλλουσαι. Διότι ὑποστηρίζουσιν ὅτι ἡ
κυβερνητικὴ ἐνέργεια δέον, νὰ περιστείλῃ ἐν ὁρίοις στενο-
τέροις ἐπιτῶν ἐν Ἀγγλίᾳ ὑφ' ἐστῶτων. Τὴν παλαιὰν δοξασίαν
καθ' ἣν τὸ ἄτομον δὲν ὑφίστατο, εἰ μὴ χάριν τοῦ κράτους
ἀντικατέστησε κατὰ μέγα μέρος ἐκείνη, καθ' ἣν τὸ κράτος
δὲν ὑπάρχει, εἰ μὴ χάριν τῶν πολιτῶν. Κατὰ τοὺς ὁπαδοὺς
τῆς δοξασίας ταύτης ἢ τοῦ ἀτόμου ἐλευθερία εἶναι ἰερά, ὅριον
ἔχει μόνον τὴν ὁμοίαν ἐλευθερίαν τῶν ἄλλων ἀτόμων καὶ ἡ
νομοθετικὴ ἐξουσία δὲν δύναται δικαίως, νὰ περιορίσῃ αὐτήν,
εἴτε ἀπαγορεύουσα πράξεις, ἄς ἐπιτρέπει ὁ νόμος τῆς ἰσότητος
ἐν τῇ ἐλευθερίᾳ, εἴτε φορολογουσα τὰς οὐσίας τῶν πολιτῶν
πλέον τοῦ ἀρκούντος πρὸς ἀπότισιν τῶν ἀναγκασιούτων ἐξόδων
πρὸς ἐπιβολὴν τοῦ πρὸς τοὺς νόμους σεβασμοῦ. Ἰσχυρίζονται,
ὅτι ἐν εἶναι τὸ καθῆκον τοῦ κράτους, τὸ προσάψειν τοὺς πολί-
τας κατ' ἀλλήλων καὶ κατὰ τῶν ἐξωθεν ἔχθρων. Ἐπει-
δόμενοι δὲ ἐπὶ τῆς προφανοῦς τάσεως τοῦ πολιτισμοῦ τοῦ ἐύ-
ρωπαικοῦ, σκέπτονται, ὅτι ἰδρυθήσεται ἐν τέλει πολιτικὸν σύ-
στημα μέλλον, νὰ παράσχῃ τῶ μὲν ἀτόμῳ τὴν πλείω δυνατὴν
ἐλευθερίαν, τῇ δὲ κυβερνήσει τὴν ἡσσώ δυνατὴν ἐξουσίαν καὶ
ὕψ' ὃ ἡ ἐκάστου ἐλευθερία μόνον ἔξει ὅριον τὴν ὁμοίαν ἐλευ-
θερίαν πάντων, ἐν ᾧ μόνον καθῆκον τῆς κυβερνήσεως ἔστα,
τὸ ἐπιβάλλειν καὶ συντηρεῖν τὸν σεβασμὸν τοῦ ὁρίου τούτου.

Εὐρίσκωμεν ἄρα κατὰ τοὺς διαφόρους χρόνους καὶ τόπους,
ὡς πρὸς τὴν καταγωγὴν, τὴν ἐξουσίαν καὶ τὰς λειτουργίας
τῆς κυβερνήσεως, μεγάλην ποικιλίαν γνώμων, ὡν τὰ κυριώ-
τερα παρ' ἡμῶν ὑποδειχθέντα γένη εἰς ἄπειρον ὑποδικαίρουνται
ἀριθμὸν εἰδῶν. Τί σκεπτόμεν περὶ τῆς ἀληθείας ἢ τοῦ ψεύδους
τῶν γνώμων τούτων; ἐξαίρεσις μικροῦ ἀριθμοῦ βαρβάρων
φυλῶν, ὁ θεῖος ἢ ἡμιθεὺς χαρακτήρ τοῦ μονάρχου θεωρεῖται
πανταχοῦ ὡς παραλογισμὸς ὑπερβαίνων τὰ ὅρια τῆς ἀνθρω-
πίνης εὐπιστίας. Ἐν εὐαριθμοῖς τισὶ χώραις ἐπιζῆ ἐτι συγκε-
χυμένη τις ἰδέα, ὅτι ὁ ἀρχηγὸς κέκτηται ὑπερφυεῖς ιδιότητας.
Αἱ μάλλον πεπολιτευμένα κοινωνία, αἱ παραδεχόμεναι τὸ
θεῖον δίκαιον τῶν κυβερνήσεων, πρὸ πολλοῦ ἀπέριψαν τὸ τῶν
βασιλέων. Ἀλλὰ καὶ ἡ πεποιθήσις, ὅτι τοῖς νομοθετικοῖς ψη-
φίσμασιν ἐνυπάρχει χαρακτήρ ἱερός, αἰχεται, οἱ δὲ νόμοι θεω-
ροῦνται ὡς ἀπλᾶ συμβόλαια. Ἡ μάλλον δὲ προδευτικὴ σχολὴ
ὑποστηρίζει μάλιστα, ὅτι αἱ κυβερνήσεις δὲν κέκτονται οἰ-
κειαν τινὰ ἐξουσίαν καὶ ὅτι δὲν δύναται, νὰ δεχθῶσι τὴν ἐξου-
σίαν δυνάμει συμβάσεως, ἀλλ' ὅτι ἀποσπῶσιν αὐτὸν μόνον
ὡς διαχειριστὴν τῶν ἠθικῶν στοιχείων, τῶν συναγομένων ἐν

τῶν οὐσιωδῶν ὄρων τοῦ κοινωνικοῦ βίου. Ὁφείλομεν ἄρα, νὰ
εἴπωμεν, ὅτι ἐκ τῶν δοξασίῶν τούτων καὶ τῶν ἀπειρῶν αὐτῶν
τροποποιήσεων μία μόνη εἶναι ἐντελὴς ἀλήθεια, πᾶσαι δὲ αἱ
ἄλλαι ψευδεῖς; ἢ ὅτι ἐκάστη αὐτῶν περιέχει ἀλήθειαν κατὰ
τὸ μάλλον καὶ ἤττον ὑπὸ τῆς πλάνης κεκαλυμμένην; Ἡ ἀνά-
λυσις ἀναγκάζει ἡμᾶς, ν' ἀποδεχθῶμεν τὴν τελευταίαν
τούτων ἰδέαν. Ὅσα γελόια καὶ ἄν δύναται νὰ φανῇ ἐκάστη
τῶν δοξασίῶν τούτων τῶ μὴ κτησαμένῳ αὐτὴν διὰ τῆς ἀγω-
γῆς, ὑφίσταται ὅρος ὑπερμαχῶν αὐτῆς, ἢ ἀναγνωρίσει αὐτῆς
ὡς γεγονότος ἀναμφισβήτητου. Πρῶτος δὲ ἡ σωπηρῶς ἐκάστη
αὐτῶν κηρύσσει ὑποταγὴν τινὰ τῶν ἀτομικῶν πράξεων ταῖς
κοινωνικαῖς ἀξιώσεσιν. Μεγάλῃ μὲν ὑφίσταται διαφορὰ γνώμων
ὡς πρὸς τὴν ἰσχύ, ἢ ὑφείλεται ἢ ὑποταγῇ αὐτῆ, μεγάλη
ὡσαύτως ὡς πρὸς τοὺς λόγους καὶ τὴν ἔκτασιν αὐτῆς, ἀλλὰ
πάντες ἐκ συμφώνου ἐπιβεβαιούσι τὴν ἀνάγκην τινὸς ὑπο-
ταγῆς. Ἀπὸ τῆς ἀρχαιοτάτης καὶ τῆς μάλιστα ἀξέστου ἰ-
δέας πολιτικῆς πίστεως μέχρι τῆς προδευτικωτάτης πολι-
τικῆς θεωρίας τῆς σήμερον πληρεστάτη ἐπικρατεῖ ἁμοφωνία
ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου. Ἀναμφισβήτως μὲν μεταξὺ τοῦ
ἀρχαίου, τοῦ παραδεχομένου, ὅτι ἡ ζωὴ καὶ τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ
εἶναι ἐντελῶς τὸ ἔρμαιον τοῦ ἀρχηγοῦ καὶ τοῦ ἀναρχικοῦ,
τοῦ ἀρνούμενου τῇ κυβερνήσει αὐτοκρατορικῇ, ἢ δημοκρατικῇ
τὸ δίκαιωμα καὶ τοῦ ἀπειρητοῦ τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας φά-
νεται ἐκ πρώτης ὄψεως, ὅτι ὑφίσταται ἀνταγωνισμὸς πλήρης
καὶ ἀδιάλλακτος, ἀλλ' ἡ ἀνάλυσις ἀνευρίσκει ἐν αὐτοῖς κοινήν
τινα γνώμην, ὅτι ὑπάρχουσιν ὅρια, ἃτινα αἱ τῶν ἀτόμων
πράξεις ὑφείλουσι, νὰ σέβωνται. Διὰ τὸν μὲν τὰ ὅρια ταῦτα
τίθενται ὑπὸ τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας, διὰ τὸν δὲ τὸ πόρισμα
τῶν ἴσων τῶν συμπολιτῶν δικαιωμάτων.

Ἠδυνάτό τις, νὰ πιστεύσῃ ἐκ πρώτης ὄψεως, ὅτι εἰς λίαν
ἀσήμαντον τούτων πολιτικῶν ἡμολογιῶν κοινὴ τις ὑπόκειται
ἀρχή, ἀρχὴ οἰκοθεν καταληπτῆ. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα δὲν ἐγ-
κείται ἐν τῇ ἀξίᾳ ἢ τῇ πρωτοτυπιᾷ τῆς ἰδιαιτέρας ἀληθείας,
ἢ ἡ ἀνάλυσις κατέδειξεν ἡμῖν. Ἐπιθυμοῦμεν νὰ πιάσω ἀλή-
θειαν τινὰ, ἣν τὰσιν ἔχομεν, νὰ παρορώμεν, ὅτι αἱ μάλλον
ἀντίθετοι δοξασίαι ἔχουσι συνήθως κοινήν τινὰ ἀρχὴν καὶ ὅτι,
ἐάν ἡ ἀρχὴ αὕτη δὲν πρέπη νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀναμφισβήτητος
ἀλήθεια, δυνάμεθα οὐχ ἤττον, ν' ἀποδώσωμεν αὐτῇ τὴν με-
γίστην πιθανότητα. Ὅταν πόρισμα ὡς τὸ ἀνωτέρω δὲν ἐπιβε-
βαιούται ἐξ ἐπιγνώσεως, ἀλλ' ὑποκρινόμενον καὶ ὡς ἐν ἀγνοίᾳ
καὶ τοῦτο οὐ μόνον ὑφ' ἐνόε ἀνθρώπου ἢ μιᾶς κοινωνίας, ἀλλ'
ὑπὸ πολυαριθμῶν κοινωνιῶν ἀπέριως διαφεροῦσῶν κατὰ τὰς
λοιοπάς αὐτῶν πεποιθήσεις, κέκτηται βεβαιότητα, ὡς ἡ βαρύ-
της ὑπερτερεῖ τὴν τῶν ἄλλων. Ὅταν τὸ πόρισμα εἶναι ἀφη-
ρημένον, ὡς ἐν τῇ περὶ ἧς ὁ λόγος περιπτώσει καὶ δὲν βασι-
ζεται ἐπὶ συγκεκριμένης πείρας κοινῆς συμπᾶσης τῇ ἀνθρω-
πότητι, ἀλλὰ συνεπάγεται πόρισμα συναγόμενον ἀπὸ πείρας
διαφόρας καὶ πολλαίας γενομένης, δυνάμεθα, νὰ εἴπωμεν, ὅτι

ὡς ἐκ τῆς βεβαιότητος αὐτοῦ κατατάσσεται παρὰ ταῖς μα-
θηματικαῖς ἐπιστήμας.

Δὲν ἀφικνούμεθα εἰς γενικεύσιν ἐπιτηδεύειν, νὰ χρησι-
μεύσῃ ἡμῖν ὡς ὁδηγός, ὅταν θέλωμεν, νὰ ζητῶμεν τὴν ἐν
ταῖς πλάναις περιεχομένην ἀλήθειαν; Τὸ προσηγμένον παρα-
δειγμα σαφῶς δείκνυσιν, ὅτι ἐν ταῖς γνώμας, αἰτινες φαί-
νονται ἀπολύτως καὶ βίτικῶς κακὰ, ὑπάρχει ἐν τούτοις καλόν
τι καὶ συγγρόνως ὑποδείκνυσι τὴν πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ κα-
λοῦ τούτου χρηστὴν μέθοδον. Συνίσταται δὲ ἡ μέθοδος αὕτη
ἐν τῇ συγκρίσει πασῶν τῶν γνώμων τοῦ αὐτοῦ γένους, ἐν τῇ
ἀποβολῇ, ἃτε ἀναιρούντων κατὰ τὸ μάλλον καὶ ἤττον ἄλ-
ληλα, τῶν εἰδικῶν καὶ συγκεκριμένων στοιχείων, ἃτινα φέ-
ρουσι τῶν γνώμων τὴν ἀσυμφωνίαν, ἐν τῇ ἐξετάσει τοῦ ὑπο-
λειπομένου μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν παραχρόνων τούτων
στοιχείων καὶ ἐν τῇ εὐρέσει διὰ τὸ ὑπόλειμμα τοῦτο ἀφη-
ρημένης ἐκφράσεως ἀληθοῦς, μεθ' ὅλας τὰς διαφορὰς αὐτῆς
ἁλλοιώσεις. (Συνέχεια)

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΜΟΥΣΕΙΟΝ

II

ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΑ ΠΑΡΑΔΟΣΑ

ἀίκαν προλόγου

«Ainsi donc je continue à
soutenir l'opinion qu' au
moyen âge appartient une
place honorable dans le
développement humain...»
E LITTRE
Études sur le Moyen Age.

Ἐκ Χάου δ' Ἐρεθός τε μέλαιρά τε Νυξ ἐγένοντο
Νυκτός δ' αὐτ' Αἰθήρ τε καὶ Ἡμέρη ἐξεγένοντο!

Οὕτω, διὰ τῆς ῥήσεως ταύτης τοῦ Ἡσιόδου, δίκην λογίου
ὁ ἔξοχος Ἀγγλος ἱστορικός καὶ φιλόλογος Ἐρρίκος Χάλλαμ
(Hallam) ἄρχεται τοῦ ἐγκρίτου αὐτοῦ συγγράμματος: Ἡ Εὐ-
ρώπη κατὰ τὸν Μέσον Αἰῶνα. Καὶ ἀληθῶς οἱ στίχοι
οὗτοι τῆς Θεογονίας ἐφαρμόζονται κατὰ γραμμὰ εἰς τὴν μα-
κράν ἐκείνην ἐποχὴν καὶ ἀπεικονίζουσιν αὐτὴν θαυμασίως,
διότι ἐκ μὲν τῆς εἰςβολῆς τῶν Βαρβάρων ἐγεννήθη τὸ Χaos,
ἐκ δὲ τοῦ Χάους τὸ Ἐρεθός καὶ ἡ κατὰ τὸν Μέσον Αἰῶνα
μέλαινα Νυξ, ἐκ δὲ τῆς Νυκτός, ὁ Αἰθήρ, ἡ Ἡμέρα, ἡ Ἀ-
ναγέννησις.

Μέσος Αἰὼν καὶ Ἀναγέννησις, ὁποίας ἀντιθέ-
τους ἰδέας τὰ δύο ταῦτα ὀνόματα δὲν διαφέρουσιν ἐν τῇ
μνήμῃ ἢ καλλίον εἰπεῖν δὲν γενῶσιν ἐν τῇ φαντασίᾳ τοῦ
ἀναγνώστου; Δὲν γινώσκωμεν τὰς δύο ταύτας μεγάλας ἐπο-

1 Ἡσιόδ. Θεογ. σ. 123.

χὰς μάλλον διὰ τῆς φαντασίας ἢ διὰ τῆς ἱστορίας; Δὲν ἠν-
δρωθήμεν φανταζόμενοι ἐκείνην μὲν ὡς ἐποχὴν σνότους, ταύ-
την δὲ ὡς ἐποχὴν φωτός, ὡς εἶδος τῆς Ἀριμὸν καὶ Ὀρμουζ τῆς
περσικῆς θεολογίας; Διὸ καὶ ἡ νύξ τοῦ Μέσου Αἰῶνος
καὶ ὁ ἥλιος τῆς Ἀναγενήσεως ἐγένοντο πλέον φράσεις
παροιμιώδεις, ἄς ὁ παῖς ἀποκομίζει ἐκ τοῦ σχολείου, τὰ πρώ-
τα νύκτα τῶν γνώσεων ποτιζόμενος, ἄς δὲν λησμονεῖ καὶ
εἰς τὴν ἀνδρικὴν ἡλικίαν μεταβαίνων. Ὁ δὲ Μέσος Αἰὼν κα-
τέστη ὅρος συγκρίσεως πάσης ἀμαθίας, παντός ἁλλοκότου καὶ
παραδόξου, ἐστὶν ὅτε δὲ καὶ ἀποτροπαίου.

Καὶ ὅμως ἂν ὑπάρχῃ ἐν τῷ βίῳ τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν
ἱστορικὴ τις περίοδος,—ὅσα βαρβάρους καὶ ἂν ὑποτεθῇ ἐκ τῶν
προτέρων,—ἀξία τῆς ἐρεῦνης καὶ τῆς μελέτης τοῦ φιλοσο-
φούντος, ἡ περίοδος αὕτη εἶναι ἀναντιρρήτως ἡ μεσοχρόνος,
ἡ γόνιμος μήτηρ τοῦ νεωτέρου ἡμῶν πολιτισμοῦ, πρὸς ἣν
ὅμως οὐ σπανίως φερόμεθα, ὡς νεόπλουτοι πρὸς τοὺς ταπει-
νοὺς αὐτῶν γενήτορας.

Ὁ Μέσος Αἰὼν εἶναι ἐποχὴ παρασκευῆς, ἐγκυμοσύ-
νης, πᾶσα δὲ ἐγκυμοσύνη μακρὰ καὶ σκοτεινὴ. Τὸ ἀνθρώπι-
νον πνεῦμα φαίνεται ἀπαυδῆσαν, κοιμώμενον ὑπὸν βαθύν, ὡς
εἰ εἶχε καταβληθῆ ὑπὸ νάρκης ἢ ἀπογνώσεως ἐπὶ τῇ θέᾳ
τῶν ἐρείπιων τοῦ καταπεσόντος βαρβαρικοῦ κόσμου. Καὶ ὅμως
δὲν καθυδαίνει εἶναι Ἐγκέλαδος ἢ Τυφῶν, στενάζων ὑπὸ τὴν
Αἰτῆν καὶ δίδων διὰ τοῦ στεναγμοῦ αὐτοῦ σημεῖα ζωῆς.
Καὶ ποτὲ μὲν ἐμφανίζεται ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ Μεγάλου Κα-
ράλου, ἥρωος τοῦ μύθου καὶ τῆς ἱστορίας συγγρόνως, ἢ ὑπὸ
τὸ σχῆμα τοῦ ταπεινοῦ ἐκείνου μοναχοῦ, ὃν ὁ Μέσος Αἰὼν καλεῖ
«docteur admirable» ἢ δ' ἐπιστήμη, ἀποκαλυπτομένη, Ῥο-
γῆρον Βάκκωνα, ποτὲ δ' ἐνσαρκούται ἐν τῇ μοσῇ τοῦ Δαν-
του, ἢ altissimo poeta, καὶ ἄλλοτε ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ δαι-
μονίου ἐκείνου θαλασσοπόρου, ὅστις θὰ πραγματοποιῆ διὰ τῆς
Ἀμερικῆς τὸν περὶ Ἀτλαντίδος μύθον τοῦ Πλάτωνος. Δὲν θὰ
βραδύνῃ δὲ ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ὁ γίγας-νοῦς, νέφ' ὀράει ὡ-
πλισμένος, θὰ μεταβαλλῇ τὴν φάσιν τοῦ πολέμου καὶ τοῦ
κόσμου διὰ τῆς πυρίτιδος, καὶ θὰ ἐκπλήξῃ διὰ τῆς τυπογρα-
φίας τοὺς ἐν ταῖς μοναῖς τῶν Παρισίων ἀντιγραφεῖς, οἵτινες,
οὐ κατορθώσαντες νὰ κάψωσιν ὡς μάγον τὸν πρῶτον συνέ-
ταρον τοῦ Γουττεμβέργου Φαῦστον, παρηγορήθησαν παρα-
στήσαντες αὐτὸν, ἐκ λοιμοῦ θανάτου, ὡς ὑπὸ λεγεῶνος δαι-
μόνων ἀναρπασθέντα, τοσοῦτῳ ἢ ἐφεύρεσις ἐθεωρήθη σατα-
νική. Μικρὸν δ' ἐτι καὶ ὁ γίγας θ' ἀνακραξῇ ἐν Ἰταλίᾳ,
εἶτα δὲ ἐν Γαλλίᾳ, Ἀναγέννησις! Ἀναγέννησις! καί νεον διὰ
τῆς ἐλαιογραφίας ἐν τῇ γραφικῇ χαράττων ιδεώδες, νέαν
δ' ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τοῦ Ἐριγένους, τοῦ Προσελίνου καὶ τοῦ Ἀ-
βελάρδου ἐρεῦνη δίδων ὄθησιν, θ' ἀπαθανάτιση συγγρόνως
καὶ τὸν Λέοντα καὶ τὸν Λουθήρον.

Οὕτως ἐκ τοῦ βαρβαροῦ Μέσου Αἰῶνος,— εἰς ὃν αἱ περὶ
νεωτέρης ἱστορίας διδασκτικαὶ τῶν Ἀθηνῶν φυλλάδες μό-

λις τήν πενιχράν ξενίαν 10 — 12 σελίδων παρέχουσι, και τούτο εξ ελεημοσύνης — θά εξέληθη ή νεωτέρα κοινωνία, ως νόμψη πολυελέγητος, εύπαιδευτος και πολύφερνος, ως ή άνδρεία γυνή του Σαλομώντος. Θά λαλή διαφόρους γλώσσας, άντί των δύο άρχαίων κλασικών, θά φέρη ως προϊκα πολλά, συν οίς τά ώρολόγια, ών πρώτη μνεία έν Γαλλία τῷ 1120, τήν τέχνην, κατά τήν αὐτήν περίπου εποχήν, των άρτησιανών φρεάτων, εκ των άρχαίων άνανεωθείσαν¹, τόν πολυδείκτην ή κοινῶς ναυτικὴν πυξίδα, μνημονευομένην τό πρώτον έν τῇ Δύσει τῷ 1204², τὰ άραβικά ή όρθότερον ινδικά ψηφία, διό και ή Μάξιμος Πλανουδική καλεῖ αὐτά ψηφορίζαν κατ' Ινδούς, έν χρήσει παρ' Ισπανοῖς άπό του ΙΒ' ήδη αἰώνος³, τὰ μουσικά σημεία και Ισπανοῖς άπό του ΙΒ' ήδη αἰώνος⁴, τὰ μουσικά σημεία και Ισπανοῖς άπό του ΙΒ' ήδη αἰώνος⁵, τὰ μουσικά σημεία και Ισπανοῖς άπό του ΙΒ' ήδη αἰώνος⁶.

1. Figurier: Les grandes inventions, pag. 90. Κατὰ τήν Ι' έκαιονταετηρίδα οι μοναχοι πολλων της Γερμανίας μονων ερρυθμιζον τον κανονα (office) κατά το φωνημα του αλεετορος. Η πρώτη μνεία ώρολογίων άπαντῆ έν τοῖς Usages de Foudre de Cîteaux, συνταχθεισους κατά το έτος 1120, βιβλίω ένθ' επιτασσετο τῷ νεωκέρῳ να κανονίση το ώρολόγιο της μονης, ως τε να σημαίνη πὸς του όρροου. Κατά δε το 1370 Γερμανός τεχνίτης, Έρρίκος de Vic, έρεσεν έν Παριζίους ώρολόγιον θαυμασίον, αλλά και τοῦτο και έτερον, όπερ κατασκευάσε διά τον πυργον των άνακτόρων του βασιλέως Καρόλου του Β'. ήλεγχον τέχνην ετι νηπιάζουσιν. Ορα πλείονα παρὰ Figurier, ένθ' άνωτέρω.

2. Figurier, αὐτόθι σελ. 388. Τῷ πρώτον έν Γαλλία έξορυχθέν, ετι και νῦν έν χρήσει, είναι το της μονης των Chartreux de Lille, (νομῶ Καλισιου, Calesium, τωνν Calais) τῷ 1126, επί Λουδοβίκου του Χονδρόου.

3. Ορα περί τούτου έν έκτάσει Αττικόν Ημερολόγιον, έτους 1869, σελ. 180 — 186.

4. Ορα Αττικόν Ημερολόγιον αὐτόθι, σελ. 169 — 175.

5. Έπενοήθησαν υπό του Βενεδικτίνου Γουίδου εξ Αρειου (Arezzo), περί τὰ μέσα του ΙΒ' αἰώνος εκμάτάντος, και έτελειωποιήθησαν βραδυτέρον, κατά τὰς άρχάς του ΙΔ', υπό του κανονικοῦ (chanoine) Ιωάννου de Muron, ως κοινῶς λέγεται.

6. Figurier, σελ. ένθ' άνωτ. 72. Ο εκ βάμβακοι χάρτης, μεταγενέστερος ών του εκ λινοῦ, δέν κατασκευάσθη πρὸ του 1300. Επιστολή τις, σταλεῖσα υπό του ιστορικοῦ Ζοανδιλ τῷ 1314 πρὸς τον βασιλέα της Γαλλίας Λουδοβίκον τον Ι', τον επικληθέντα Ητιίν, είναι γεγραμμένη επί χάρτου εκ λινοῦ. Καί οι εκδοται του γνωστοῦ συγγράματος «Nouveaux traités de Diplomatique» (Παρὰ Hallam: I' Europe au moyen âge, trad. de l' angl. par R. Dudouit, tom, IV, pag 403, not. 2), τήν αὐτήν είχαν γνώμην ως πρὸς τήν εποχήν της ευρανίσεως του χάρτου, οῦ πέραν του 1300 αναβιβάζοντες αὐτήν. Έν τούτοις έννοι των Αραβων συγγραφίων διατεινόνται ότι από του Η' ήδη αἰώνος κατασκευάζετο χάρτης εκ λινοῦ έν Συμαρκαύδη, ή τις τήν χρτοπο. έν εκ των Σινων περιέλαθεν. Ο δε διάσημος αρχαιολόγος Κυζίρης λέγει βήτῳς ότι μέγα πλήθος χειρογράφων του Έκουσιάλ, της ΙΑ' και της ΙΒ' έκαιονταετηρίδος, είσι γεγραμμένα επί χάρτου εκ λινοῦ. Οτι δε φαίνεται άναντίρρητον, επιλέγει ένταῦθα ή Χάλλαμ, είναι ότι ή χάρτης ήτο λίαν κοινῶς έν Ευρώπη περί τὰ τέλη του ΙΔ' αἰώνος.

χλχογραφίαν (1452)¹, τήν εὔρεσιν του Ευέλπιδος ακρωτηρίου (1486)², και τὰς μεγάλας εκείνας επινοήσεις και ανακαλύψεις, της πυρίτιδος. κατα τον ΙΔ' αἰώνα, της τυπογραφίας (1450); και της Αμερικης (1492), ών έν τοῖς πρόσθεν εμνήσθημεν.

Θά φέρη δ' έν τῷ νηρικῷ αὐτῆς κανίστρῳ και άλλο δῶρον πολυτιμον, τον σεβασμόν πρὸς τήν γυναίκα, ύπερ της ή Μίσης Αἰών θά υπερχαρήση δια του Ιπποτισμοῦ (Chevalerie). «Η καλλιτέρα σχολή ήθικῆς διδασκαλίας, λέγει ή Χάλλαμ, ήν παρήγαγεν ή Μίση Αἰών είναι ή Ιπποτισμός.»³ Ο Ιπποτισμός, «ού κύριος χαρακτηριστή ή λατρεία της γυναικός και της τιμῆς», άνυψών τήν γυναίκα εκ της ταπεινῆς θέσεως, εις ήν είχε καταδικάσει αὐτήν ή κολογηρικῆ μικρόνοια, εξ υπερβάλλοντος πρὸς τον Διάβολον φόβου, διέπλεσε και εξημέρωσε δι' αὐτῆς τὰ ήθη, διότι εκλεκτόν πολιτισμοῦ σκεῦος ή γυνή. Έν άλλῃ δὲ τάξει ιδεων και πραγμάτων, τῷ Μίσῳ Αἰώνι όφείλομεν τους πρώτους δημοτικούς και κοινοβουλευτικούς θεσμούς, τήν σύστασιν και ελευθερίαν συνταξιν των δήμων και τήν charta magna, ή τις υπῆρξε τό προοίμιον του συνταγματικοῦ έν Αγγλιζ πολιτεύματος. Τῷ τόσῳ δε χλευαζομένῳ Μίσῳ Αἰώνι όφείλομεν και τήν κατάργησιν της μισραῆς δουλειῆς, εἰδεχθούς πληγῆς, ήν ή άρχαιοτης κατέλιπε τῇ νεωτέρῳ κοινωνίῳ και της απηλλάχτη ξεομένη έν τοῖς πυργους των τιμαριωτων άρχόντων. Ο τιμαριωτισμός (Féodalité) ή τό τιμαριωτικόν σύστημα (système ή régime féodal), εξέλθον συν τῇ βαρβαρικῇ εισβολῇ εκ των δασων της Γερμανίας, ως δοξάζει ότε Μοντέσκιος⁴ και ή Χάλλαμ⁵, και κραταιωθέν βραδυτέρον, μετά τήν αναρχίαν ήν επήνεργεν ή πτώσις της αυτοκρατορίας του Μεγάλου Καρόλου, μετέτρεψε τον δούλον εις δουλοπάροικον, τουθ' όπερ υπῆρξε τό πρώτον πρὸς τήν χειραφέτησιν βήμα. C'est la transformation de l'esclavage en servage, qui a été le premier degré de cette émancipation, λέγει ή Λωράν, et le servage est un produit des moeurs et de l'état social des Barbares. Dès le principé ils reconnurent aux esclaves le droit

1. Καί οῦτω μέν ή Figurier, ένθ' άνωτ. σελ. 22, αποδίδων τήν επίνοιαν τῷ Φλωρεντινῷ Μάξῳ Φινιγκουέρρα, άλλοι όμως, συν οίς και ή Γκουζῶ (Hist. dela civilis. en Europe, lec. XIème) λέγουσιν αὐτήν γενομένην τῷ 1460, άνευ ονόματος ερευρίτου.

2. Ανακλύρθη υπό του Βαρθολουαίου Διάξ, και εκάμψεν αὐτό τό πρώτον ή Ούίσκος δε Γάμα τῷ 1496, άμρότεροι εκ Πορτογαλίας ή Πορτογαλλίας, διότι οι μέν εκ του Porto Cale οι δ' εκ του Porto Gallorum τό όνομα της χωρας παράγουσιν. Οι Γάλλοι και οι Αγγλοι γράφουσι Portugal, οι Ιταλοι Portogallo, ως τε φαίνονται ασπασθέντες τήν δευτέραν ετυμολογίαν.

3. Hallam, ένθ' άνωτ. τόμ Α', σελ. 235.

4. Sismondi: De la littérature du Midi, tom. I, pag. 56. Ορα και E. Baret: Les Troubadours ch. II.

5. Montesquieu: Esprit des Loıs, XXX, 3, 20.

6. Hallam, ένθ' άνωτ. tom. Α'. σελ. 332 και έφεξ.

de propriété, dès lors l'esclavage était ruiné dans son fondement¹. Η δε βασιλεία ήτο τότε λίαν άσθενής και τοσοῦτω, ως τε Ούγος Καπέτος, ή γενάρχης των Καπετιδων, βλέπων ποτέ τον κόμητα της Μαρκίας (Marche) εξακολουθούντα πόλεμον άδικον, απέστειλεν αὐτῷ εὔπατρίδην, ίνα τῷ παραστήση τήν άδικίαν, άλλ' ή άπεσταλμένος, άδυνατών να μεταπέση τον ισχυρογνώμονα κόμητα και θυμωθείς ως εκ τούτου, ειπεν αὐτῷ: «Και τίς σ' έκαμε κόμητα;»—Αὐτοί εκεινοι, άπεκρίθη άγερώχως ή κόμης, οτινες έκαμαν βασιλέα τον Ούγον και τον υιόν αὐτοῦ Ροβέρτον, ήτοι ή αναρχία, ή τιμαριωτισμός, τό αὐτεξούσιον. Οτε όμως ή βασιλεία, ενισχυομένη δι' επιγαμιών κληρονομιών, ήρξατο μικρόν κατὰ μικρόν τὰ τιμάρια (fiefs) άπορροφάσα, και εφθασεν ή ήμέρα, καθ' ήν ή τιμαριωτισμός εξέλιπεν έντελῶς, ή πρώην δούλος, ειτα δε δουλοπάροικος, εγένετο ελεύθερος.

Εις δε τήν κατάργησιν της δουλειῆς οῦ μικρόν επεδρασαν πρὸς άλλους πολλοῖς ή της συντελειῆς του κόσμου φόβος, μείζων γενομένος καθ' όσῳ προείβαινον πρὸς τό δυσώνημον έτος Χίλια², οι κατὰ τον Ι', ΙΑ', και ΙΒ' αἰώνας τήν Ευρώπην μαστίσαντες φοβεροί λιμοί και παντοειδεις επιδημικαί νόσοι, πρὸς δε και αι σταχυοφορία, αι τὰς διαφόρους κοινωνικάς τάξεις αναμίξασαι και τον δούλον πρὸς τον δεσπότην εξισώσασαι ή δ' ευγενῆς χώρα, ή τις πρώτη ύψωσε τήν σημαίαν της των δούλων χειραρχιῆσεως είναι ή Γαλλία, διότι πρώτη σχεδόν πάντοτε ή Γαλλία ήγωνίσαστο τον ύπερ του πολιτισμοῦ καλόν άγωνά. Λέγω δε σχεδόν πάντοτε, διότι ή μὲν Αναγέννησις άνέτειλεν έν Ιταλιζ, οι δε συνταγματικοί θεσμοί εγεννήθησαν έν Αγγλιζ. Η της οικιακῆς δουλειῆς κατάργησις έν Γαλλιζ ήρξατο από της Ι' εως της ΙΒ' έκαιονταετηρίδος. Μετά δε τήν ΙΙ' δύο μόνα παραδειγματα, τό μὲν χειραρχιῆσεως δούλης οικογενούς, τό δε πωλησεως έτερας τοιαύτης, αναφέρει ή άκριβῶς και μετ' επιστασίας τό θέμα τούτο βασιάνσας Biot³. Κατά τήν αὐτήν περίπου εποχήν, ήτοι περί τὰ τέλη του ΙΙ' αἰώνος, ή δουλεία φαίνεται εξαλειφθεισα και εκ Γερμανίας, άλλ' ως πρὸς τους χριστιανούς μόνον. Οι Έβραίοι θεωροῦντο υπό τινων νομολόγων ως φύσει δούλοι των χριστιανων, ήσαν όμως άνεκτοι ένεκα του πλούτου αὐτων, τους τραπέζίτας μετεργόμενοι ως πρὸς δε τους Τούρκους ή δουλεία επετρέπετο, λόγω άντεπόνου. Κατά παράδοξον δε των

1. S. Laurent: Histoire du droit des gens, tom. V, pag 225. Paris, 1857.

2. Περὶ του πολυβερηλίτου έτους Χίλια επραγματεῆθη έν τῷ συλλόγῳ Παρνασσῳ, μετ' επιστήμης και άττικῷ ελατος, ή λόγιος και εύφυῆς ήμων φίλος κ. Χ. Ανωινος, διό και παραπέμωμεν εις τήν υπό τὰ πιεστήρια διατριβήν αὐτοῦ.

3) Biot. De l'abolition de l'esclavage en Occident, pag. 315 — 326. Paris, 1840.

4) Biot: αὐτόθι, σελ. 320 — 331.

5. Biot ένθ' άνωτ. σελ. 371 — 374.

άνθρωπινων αντίφασιν, ή δουλεία διετηρήθη επί μακρόν έν τισι διαμερίσμασι της χώρας, ή τις έμελλε να διδάξη τήν ελευθερίαν τῇ Ευρώπη, της Αγγλίας, τῇ βήτῃ όμολογία αὐτου τούτου του Ρόβερτων Αναφέρει οῦτος, εκ του Ρόμερ παραλαμβαδων, προνομιούχον τινά Έρρίκου του Η' χάρτην (charte), άπελευθεροῦντα τῷ 1514 δύο slaves (σκλάβους), υπαγομένους εις τινα των κατοικιών αὐτου, και διάταγμα τι της Ελισάβετ πρὸς άπελευθέρωσιν των bond men, άνηκόντων εαυτῇ. Αι δε των slaves και των bond men όνομασαι δηλοῦσι κατά πᾶσαν πιθανότητα δούλους πραγματικούς, οῦς ήδύναντο οῦτοι να διαθέσωσιν άτομικῶς. Αλλ' ήσαν ταῦτα εξαίρεσεις, γεγονότα όλωσ σποραδικαί. Οπαρ όμως περιεργον, ως παρατηρεῖ ή Biot είναι τούτο, ότι καθ' όλον τον Μίσην Αἰώνα οῦδαμου άπαντῆ διάταγμα τι των βασιλέων της Αγγλίας διατάσσον τήν γενικήν των δουλοπαροικων άπελευθέρωσιν, ως τό αξιομνημόνευτον εκεινο Λουδοβίκου του Ι' της Γαλλίας, τῷ 1313 εκδοθέν. Έτερον αντίφασιν, άλλ' υπό άλλοιαν εῖψιν, παρουσιάζει ή καθολικωτάτη και άγαν χριστιανική Ισπανία. Η χώρα, ή ιδρύσασα ad majorem Dei gloriam τήν Ιεράν Έξέτασιν, εισημείου πεπυρακτωμένῳ σιδῆρω τό πρόσωπον των λευκων δούλων, των μη τοιούτων εκ του χρώματος διακρινομένων, μέχρι των χρόνων του Θεοβαντες, ως δηλον εκ τινος αὐτου διηγημάτος. Κατά τό διάταγμα του 1501 τό σημείον επεβάλλετο επί μόνων των μη χριστιανων δούλων, τουθ' όπερ ελέγχει τήν υπαρχιν και χριστιανων τοιούτων, Αλλ' ότι αληθῶς άπίστευτον, άρχομένου ήδη του Ι' αἰώνος, είναι ή διατήρησις της δουλειῆς και της σωματεμπορίας παρ' Ισπανοῖς μέχρι της παρελθούσης έκαιονταετηρίδος. Φίλιππος ή Ε', αποάλλων της Ισπανίας, πάντας τους έναπομειναντας Μαυριτανούς, ελευθέρους ή ενουχισημένους, άφῆκε τους δούλους, ίνα μη ζημιώση τους δεσπότας αὐτων οι δούλοι δε, και τον Χριστιανισμόν άσπαζόμενοι, δέν άπηλλάσαντο της εξορίας, λόγω ότι ή επιστροφή των δέν ήτο ειλικρινῆς ως μαρτυρεῖ διάταγμα τι του ζοφερου Φιλίππου του Β', έτους 1558, διατάσσον τήν αποβολήν εκ της Ισπανίας των Έβραίων δούλων και των ήρτι εκχριστιανισθέντων¹. Αλλά τί να είπωμεν περί της δημοκρατικῆς Ιταλίας, ελευθέρως εξακούσεως τήν σωματεμπορίαν έν ταῖς παραθαλασσίαις αὐτῆς πόλεσι, κατά τον ΙΔ' αἰώνα, τῇ βήτῃ όμολογία του Δάντου, του Πετράργου και του Βοκκαίου; Διαθήκη τις του Λέμμου di Balduccio, συνταχθεισα έν Φλωρεντιζ τῷ 1389, απονέμει τήν ελευθερίαν εις δύο γυναίκας δούλας, τήν μέν Κρησσαν, τήν δε εκ Ταρταρίας, άμφοτέρας χριστιανάς, ως εκ του ονόματος αὐτων εξαγεται. Πολλά δε των κωμωδιων του

1. Biot, αὐτόθι σελ. 396 — 397.

2. Biot αὐτόθι σελ. 396..

3. Biot, ένθ' άνωτ. σελ. 419 — 422.

Μολιέρου, ὃν ἡ σκηνὴ ὑπόκειται ἐν Νεαπόλει, Μεσσήνη ἢ ἀλλαχοῦ τῆς Ἰταλίας, παριστώσι χριστιανὸς γυναικὸς ὑπὸ πειρατῶν ἐκποιουμένης καὶ δούλας τοῦ ἀγοράζοντος αὐτῆς χριστιανοῦ δεσπότη: Ὁ δὲ Μολιέρου, ὁ κωμωδοποιήσας τὸ πρῶτον ἐν ἔτει 1653, παρέστησε βεβαίως σκηνὰς συγχρονούς ἢ μικρόν πρό αὐτοῦ συμβάσας.

Ἡ δὲ πανίσχυρος κατὰ τὸν Μέσον Αἰῶνα Ἐκκλησία, ἡ βίβασα τὴν Εὐρώπην κατὰ τῆς Ἀσίας ὑπὲρ τοῦ ταύρου τοῦ Χριστοῦ, τί ἔρα γὰρ ἔπραττεν ὑπὲρ τῶν ἀτυχῶν δούλων; Μάτην ζητεῖ τις ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης σταροφορίαν κατὰ τὸν δεσποτῶν. Οἱ εὐαγγελικοὶ χρόνοι τοῦ Πάπα Γρηγορίου τοῦ Μεγάλου (590—604), ὅστις ἐδίδαξε τὸ Εὐαγγέλιον διὰ τοῦ παραδείγματος, ἀπελευθερῶν τοὺς ἰδίους αὐτοῦ δούλους καὶ ἐκποιῶν τὰ ἱερὰ σκευὴ πρὸς ἐξαγορὰν αἰχμαλώτων, εἶχον ἤδη παρέλθει ἀνεπιστρεπτεῖ. Ὅποια δὲ μεταβολὴ ἐν ταῖς ἰδέαις καὶ τοῖς ἡθέσιν, ἀπὸ Γρηγορίου μέχρι Λέοντος τοῦ Γ', τοῦ στέψαντος αὐτοκράτορα τὸν Μίγαν Κάρολον (800), ἐν χρονικῷ διαστήματι ἦπτον δύο αἰῶνων!

Ἡ Ἐκκλησία καὶ θέλουσα δὲν ἠδύνατο πλέον τὰ καταργήσῃ τὴν μισαρὰν δουλείαν, διότι αὐτὴ αὕτη ἡ Ἐκκλησία, παρὰ τὸ πνεῦμα τῆς χριστιανικῆς ἀδελφότητος, συγκατελέγετο μεταξὺ τῶν δεσποτῶν. Ὁ Ἄγγλος Ἀλκουίνος, τὸ σέμνωμα τῆς Παλατινῆς Σχολῆς τοῦ Μεγάλου Καρόλου καὶ τῆς ἀκαδημίας αὐτοῦ, ὁ Ἰβανὼν τῷ 801, εἶχεν 20000 δούλους! Ὁ δὲ βιογράφος αὐτοῦ δικαιολογεῖ τὸν ἔθρα παρατηρῶν ὅτι οἱ δούλοι ἐκεῖνοι ἀνήκον ταῖς μοναῖς, ὃν ὁ Ἀλκουίνος ἦν ἠγούμενος! Πᾶσαι δὲ τότε ἀνεξαιρέτως αἱ μοναὶ ἦσαν κατὰ τοῦτο ἀλκοουήνικαί ἦτοι ἐκείνηντο δούλους ἢ δουλοπαροίκους. Φαίνεται δὲ ἀπίστευτον καὶ ὅμως ἀληθέστατον. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ἀτυχούς αὐτοῦ βασιλείας, καί μικρόν πρό τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως, ἦτοι τῷ 1775 ἢ 1776, Λουδοβίκος ὁ Ι', ὁ ἀποτίσας ἐπὶ τῆς λαϊμητόμου τὰς ἀμαρτίας τῶν προκατόχων αὐτοῦ, Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ' καὶ Λουδοβίκου τοῦ ΙΕ', ἀπηλευθέρου ἐν Ἁγίῳ Κλαυδίῳ τῆς Φραγκοκομητείας δουλοπαροίκους τινάς, ἐκ τῶν ἀμετακινήτων (le mainmorté)· οἱ δὲ δουλοπαροικοὶ οὗτοι ἀνῆκον καλογήρους!

Ἐν τούτοις καὶ μεθ' ὅλα ταῦτα σπεύσωμεν ν' ἀνομολογήσωμεν τὴν εὐεργετικὴν ἐν τῇ Δύσει ἐπὶ τῶν ἠθῶν ἐπίδρασιν τοῦ Χριστιανισμοῦ, μαλαξάντος τὰς καρδίας τῶν ἀτιθάστων τῆς Ἀρκτου λαῶν, καὶ δὴ, πρό τῶν πυλῶν τῆς Ρώμης, τοῦ θρηιώδους ἐκείνου Ἀττίλα, ὅστις ἔλεγεν ἢ παρεσταται λέγων

1. Τοιούτοι: l'Etourdi (1853), le Sicilien, l'Avare (1868) καὶ ἄλλαι.
2. Παρὰ Laurent, ἐνθ. ἄνωτ. σελ. 225.
3. Felix Bodin: Résumé de l'histoire de France, pag. 76, not.
4. — Michaud: Biographie des Contemporains, ἐν βίῳ Louis XVI.

«χρότον δὲν φέρεται ἐκεῖ ἐνθὲν ὁ ἵππος μου διήλθεν.» Ἄναγνωρίσωμεν ὡς αὐτῶς καὶ τὰς φιλανθρωπούς ὑπὲρ τῶν δούλων προσπαθείας, ὅλας ὅμως ἀτομικὰς, Παπῶν, ἐπισκόπων, ἡγεμόνων καὶ ἰδιωτῶν, ἐρ' αἱς δικαίως ὁ Καθολικισμὸς σεμνύνεται, κατὰ τὸν Μέσον Αἰῶνα,¹ ἀλλὰ συγχρόνως μὴ λησμονώμεν ὅτι ὁ τιμαριωτισμὸς ὑπῆρξε τὸ πρῶτον στερεόν βῆμα πρὸς τὴν τῶν δούλων χειραφετήσιν διὸ καὶ ὀρθῶς ὁ Chantreau Lefevre εἶπε «τὰ τιμάρια ἐδούλωσαν τὸν ἐλεύθερον ἄνθρωπον καὶ ἐλευθέρωσαν τὸν δούλον».

Οὕτως ἡ ἐπάρατος δουλεία, ἡ ἀρχαιοτάτη πασῶν τῶν κοινωνικῶν πληγῶν, ἡ ἀπαντῶσα ἐν ταῖς πρώταις σελίσιν τῆς ἱστορίας τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, ἡ κατισχύσασα ὅσων θαυμασιῶν καὶ ὄντως εὐαγγελικῶν ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπίνης ἰσότητος ἐδίδαξαν ὁ Σενέκας, ὁ Ἐπίκτητος, ὁ Δίων, ὁ Μάρκος Αὐρήλιος, ἡ Στοά,² ἡ δουλεία, ἡ φέρουσα τὸ κύρος τῆς Γραφῆς,³ διὸ καὶ αὐτῇ ἐπεκαλοῦντο πρὸς διατήρησιν τῶν δούλων οἱ Νότιοι κατὰ τῶν Βορείων, ἐπὶ τοῦ ἐνθόξου ἀμερικανικοῦ πολέμου — ἡ δουλεία τέλος, ἡ ἀριθμούσα ἀνά χιλιάδας τὰ ἔτη καὶ ἀνά ἑκατομμύρια τὰ θύματα, ἔρχεται ἐκλείπουσα ἐν Γαλλίᾳ, Γερμανίᾳ καὶ Ἀγγλίᾳ ἀπὸ τοῦ ΙΒ' αἰῶνος καὶ κατὰ τὸν ΙΔ' δὲν ὑφίσταται πλέον. Ὡστε μὲγα τὸ ἔργον τοῦ Μέσου Αἰῶνος καὶ τοῦτο μόνον θὰ ἔρκει ν' ἀποπλήνῃ αὐτόν ἐκ τῶν προστριβομένων αὐτῷ ἐπὶ ἀμαθίᾳ καὶ βαρβαρότητι κακιῶν.

Καὶ τοιοῦτος ὁ Μέσος Αἰὼν ἐν σκιαγραφίᾳ. Ὅθεν μέλλοντες ν' ἀναγραφώμεν ἐν τῷ ἐπομένῳ τινὰ τῶν μεσαιωνικῶν παραδόξων ἢ ἀλλοκότων, φανώμεν ἐπιεικεῖς πρὸς ἐποχὴν, ἣτις τόσῳ πλουσίᾳ κατέλιπεν ἡμῖν κληρονομίαν, διότι ἀποδεχθέντες τὸ κληροδότημα δέον ν' ἀποδεχθῶμεν καὶ τὸν κληροδότην.

Ε ΛΣΩΠΗΟΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

Ἡ ἐν Βερολίῳ Ἀρχαιολογικὴ Ἐταιρεία περὶ τῶν Ὀλυμπιακῶν ἐπιγραφῶν

Γνωστὸν γυγχανεῖ τοῖς περὶ τὴν ἀρχαιολογίαν διατρι-

- 1 Ὁρα περὶ τῆς ἀριότητος τῶν λαῶν τούτων καὶ περὶ τοῦ Ἀττίλα ἰδίῃ Ἀττικῶν Ἠμερολόγιον, ἔτος 1880 σελ. 37—85.
- 2 Ὁρα περὶ τούτου ἐν ἑκτάσσι Edmont Ryan: Biaufaits de la religion chrétienne, (ouvrage traduit de l'anglais), pag. 201—217. Paris, 1810.
- 3 Παρὰ Biot, ἐνθ' ἄνωτ.
- 4 Ὁρα περὶ τούτου τὸ ἔγκριτον καὶ βραβευθὲν συγγραμμά του Dennis: Histoire des théories et des idées dans l'antiquité tom. II, pag. 62 καὶ ἐφεξ. Paris, 1856.
- 5 Γενεσ. ΚΔ', 33 καὶ 31: «Καὶ εἶπε, καὶ Ἄβραμ ἐγὼ εἰμι.— Κύριος δὲ ἠλόγησε τὸν κύριόν μου σφόδρα, καὶ ὑψώθη καὶ ἐδωκεν πρόβατα, καὶ μῆσους, καὶ ἄργύριον, καὶ χρυσίον, καὶ ἄλλα, καὶ κρινοὺς, καὶ κάμηλους καὶ ὄνους».

βοῦσιν, ὅτι ἀπὸ τοῦ ἐν ἀρχαιολογίᾳ διακλυφάντος Γερχάρδου χρονολογεῖται ἡ ἰδρύσις τῆς ἐν τῇ μητροπόλει τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας. Ταύτης λοιπὸν αἱ συνεδρίαί ἤρξαντο τῇ 7 τοῦ παρελθόντος Νοεμβρίου, ὅτε μετὰ βραχείαν προσφώνησιν τοῦ προέδρου κ. Κουρτίου πρὸς τοὺς ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνελεγμένους ἑταίρους καὶ τὴν ὑπόθεσιν τῶν ἐκ θεωρεῖας τῆ ἑταιρίᾳ προερχομένων συγγραμμάτων ὁ καὶ παρ' ἡμῖν γνωστὸς ἑταῖρος τοῦ ἐνθάδε γερμανικοῦ Ἰνστιτούτου Πουρυγὼ δ' λόγῳ διήλθε τὰς ἐπὶ τοῦ Ὀλυμπιακοῦ ἐδάφους ὑστάτας ἐργασίας τοῦ ἐνός καὶ ἡμίσεος ἔτους. Συντελεσθέντος δὴ αὐτοῦ τοῦ ὅλου ἐγγειρήματος τῶν κατὰ τὴν Ὀλυμπίαν ἀνασκαφῶν ἐπὶ ἐν καὶ ἡμισυ ἔτος διετέλεσεν ἐργαζόμενος ἐπὶ τόπου ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος διήλθω, οὗ τὴν τελεσφόρον ἐργασίαν προσηκόντως ἐξήρην ὁ κ. Κουρτίος ἐν τῷ περὶ Ὀλυμπιακῶν ἀνασκαφῶν λόγῳ, ἐν ἀπύργει κατὰ τὴν 16|28 Σεπτεμβρίου ἐνεστῶτος ἔτους ἐν Καρλοσρούῃ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῇ 36 συνόδου τῶν Γερμανῶν φιλολόγων καὶ διδασκαλῶν καὶ περὶ οὗ ἰδ. τὴν ἡμετέραν διατριβὴν ἐκρίθη. 4003 καὶ 4006 τοῦ Αἰῶνος. Μετὰ τὴν περὶ τούτου δῆλον ὅτι τῶν προτέρων ἐν Ὀλυμπίᾳ ἐργασιῶν, αἵτινες διαρκουσῶν τῶν ἀνασκαφῶν συνίσταντο διαφερόντως εἰς περισυναγωγὴν καὶ ἀναγραφὴν τῶν παντοδαπῶν εὐρημάτων, ἐν τέλει αὐτῶν ἐλείπετο ἀσυντέλεστον τὸ πρόβλημα ὅπως τὰ καθ' ἑκάστον συστήματα τοῦ θαψίλου καὶ ἀρτικτικτοῦ ὕλικου ὑποβληθῶσιν εἰς εὐρυτέρην καὶ ἀκριβεστέραν ἐπεξεργασίαν, ἣτις καθίστατο δυνατὴ μόνον ἐπὶ τόπου. Ὅθεν μέρος τοῦ προβλήματος αὐτοῦ, τουτέστιν ἐκ νέου ἐξετάσιν τῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀνευρεθεισῶν ἐπιγραφῶν ἐπεξεργάσασθαι ὁ κ. Πουρυγὼ δ' τῇ ἐντολῇ τῆς ἐν Βερολίῳ βασιλ. Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν κατὰ τὴν ἐν τῷ λήξαντι θέρει τοῦ ἔτους τούτου ἐν Ὀλυμπίᾳ διατριβὴν. Τὸ δ' ὕλικόν αὐτὸ εἶναι περιεκτικώτατον, διότι ὁ αὐξων ἀριθμὸς τοῦ εὐρετηρίου τῶν κατὰ τὴν Ὀλυμπίαν ἀνασκαφῶν ἀνέρχεται περὶ τὰς ἑκατόν καὶ χιλίας καὶ περ ἐν αὐταῖς ἀνευρεθεισῶν καὶ τινῶν ἀσημάντων καὶ ἀναρίθμων ἀποσπασμάτων, αἵτινα, ὡς εἶδος, μεγάλας μεσοῦσι τὸν ἀριθμὸν τῶν ὅλων τεμαχίων. Ἐὰν κατορθωθῇ ἡ ἐκ νέου συναρμολογία τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἀποσπασμάτων, παραμένει ἀνατιθέτως συλλογὴ ἐπιγραφικῶν μνημείων, ἧς ὑπερτεροῦσι τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν σημασίαν μόνον αἱ ἐν Ἀθήναις συνηνωμέναι συλλογαὶ τῶν ἀρχαιοτήτων. Παρεκτός τούτου ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἐπαύξανεταί ἐτι καὶ νῦν διηνεκῶς, διότι μὴ σκοπούμενης καὶ αὐτῆς τῆς ἐξακολουθήσεως τῶν ἀνασκαφῶν ἐν τῷ μεγάλῳ ὄγκῳ τῶν πρὸς ἀνακωχισμένων λίθων εὐρίσκειται ἀπαύστως ἄλλα νέα πληθῆς μετὰ γραπτῶν λειψάνων. Καὶ μὲγα μέρος τῶν ἐν ταῖς τελευταῖαις ἔτεσιν εὐρημάτων τάσσονται εἰς τὸ εἶδος αὐτὸ ἅτε ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἐπιτηδες ἐργατῶν καθωρισμένων πρὸς τὸ διαλέγειν τοὺς μεγάλους σωροὺς τῶν λίθων (αἵτινες παρατείνονται καθ' ἅπαντα τὸν χρόνον

τῶν ἀνασκαφῶν), καὶ μικροῦ δειν ἀνά πασαν ἡμέραν νέον κέρδος ἀναφαινόντων. Ἡ συλλογὴ αὕτη συνίστατο ὡς τὸ πλεῖστον εἰς μικρὰ ἀποσπασματα, ἢ εἰς λίθους, ὧν ἡ γραφὴ τοσοῦτον εἶναι ἀπεσβεσμένη, ὥστε διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν μέχρι τούδε διέφυγε τὴν προσοχὴν τῶν παρατηρητῶν. Ἐντεῦθεν πρὸς τοῦτοις κατάδηλον γίνεται, ὅτι ἐν ταῖς ἐναγχοῦς ταύταις ἀνευρεθείσαις ἐπιγραφαῖς ὑπάρχουσιν ὑπερέκκαλοντα ποσοστὰ τοιούτων, αἵτινες ἐπιπολιτικῶς πάνυ δύνανται νά ἀγινώσκονται. Καὶ δὴ ἡ ἐκ τούτων ἐν πάσῃ δυνατῇ ἐντελεῖα καὶ ἀκριβεῖα λήψις ἀντιγραφῶν ἀπετέλεσε τὸ σπουδαιότατον ἔργον τοῦ ἀγορευόντος, ὅστις ἐλλόγως παρατηρεῖ, ὅτι ἡ ἀναγνώσις τοιούτων λίθων ἀπέβαινε δυνατὴ μόνον τῇ βοηθειᾳ τεχνικῶν μέσων, οἷον ἀποτριβῆς ἐπὶ μεταξωτοῦ χάρτου, ἢ περιφραντισμοῦ τοῦ λίθου διὰ λεπτυνθείσης σινικῆς μελάνης, ἢ ἄλλης ὕλης χρώματος, μέθοδος ἐπιμοχθός καὶ χρονία, οὐδ' ἐπὶ πάντων ἔχουσα εἰς τὸν σκοπόν. Ἄλλο ἐπιτεταχένον ἔργον τῷ ἀγορευόντι ἐστρέφετο εἰς τὴν ἐκ νέου ἀντιβολὴν τῶν προτέρων ἐπιγραφῶν πρὸς τὰ ἀρχετύπα, ἣτις ὅμως ἐνεκα τῆς ἰδιαιτέρας ἐπιμελείας, τῆς καθόλου ἐφαρμοσθείσης ἐξ ὑπαρχῆς εἰς τὴν ἐκδοσιν τῶν Ὀλυμπιακῶν ἐπιγραφῶν, ὀλίγας μόνον καὶ ἀναλόγως ἀσημάντους βελτιώσεις ἠδύνατο νά παράσχη. Ὡν ἐτι πρὸς τοῦτοις τινὰ ἔσονται μακρόν διόρθωσις ἀμαρτημάτων τοῦ τυπου, ἢ βελτίωσις τῶν προτέρων ἀντιγραφῶν. Καὶ ἐνταῦθα, ὡς ἐπόμεινον, πρώτιστα προσεδοκᾶτο νέον τι ἐκ τῶν μάλιστα δυσαναγνώστων λίθων. Διαφέρουσαν δυσχέριαν συναποτελοῦσιν ἑκάστοτε τὰ λειψάνα τῶν στοιχείων, τὰ ἐπὶ τῶν τετρακυμένων ἄκρων τετρακυκλιμένων λίθων, αἵτινα στοιχεῖα, ἢ γράμματα πλεονακίαι εἰσὶ τὰ μάλιστα σπουδαῖα πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἐλλειπόντων μερῶν τοῦ κειμένου. Ἐκ τῶν μειζόνων ἐπιγραφῶν, αἵτινες δια τούτου τοῦ τρόπου διορθώθησαν, ἢ πληρέστερον ἀνεγνώσθησαν, μνημονεύεται α) ἡ ἀρίγνωτος ἐπιγραφή κ ρ ι σ ε ω ς ἐ π ὶ τ ῆ ς β α σ ε ω ς τ ῆ ς Νί κ η ς, ἡ περιέχουσα τὴν ἀπόφασιν ἐν τινι περὶ ἠρίων ἐριδι Σπάρτης καὶ Μεσσήνης καὶ τιθεμένη εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐν Ἑλλάδι δεσποτικῆς τῶν Ρωμαίων. β) παραπλήσια ἀθηναικὴ γραφὴ τῆς ἀρχαίας συμπολιτικῆς μετὰ τοῦ καθωρισμοῦ ἠρίων Σπάρτης καὶ Μεγαλοπόλεως γ) τὸ ἀπόσπασμα τρίτου μνημείου τοῦ αὐτοῦ τρόπου καὶ ἐποχῆς, ἐν ᾧ φέρεται τὸ ὄνομα τοῦ ἐν Ἀρχαδίᾳ πολιμακίου Καρυῶν. Τὸ ἀπόσπασμα αὐτὸ τεκμηριεῖ μάλλον τὴν ἐν τῇ νῦν περιόδῳ ὕψ' ἀπάσων τῶν ἐλληνίδων πολιτειῶν ἀνομολογομένην σημασίαν τῆς Ὀλυμπίας ὡς οὐδετέρου ἐθνικοῦ ἱεροῦ ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος. Ἄλλη περαιτέρω μάλα περιεκτικὴ ἐργασία κατὰ τὸν ἀγορευόντα ἐγένετο τελευταῖον ἡ ἀσχαλία περὶ τὴν ὑπερέκκαλον πλῆθῶν λειψάνων μειζόνος καὶ ἐλάσσονος μεγέθους. Ἐνταῦθα προῦκειτο ὅπως ὑποδεχθῆ ἡ χώρα τῶν ἀνεκόντων ποῖα ἄλλοις τεμαχίων, ἢ ἐκείνων, αἵτινα ἠδύνατο νά χρησιμεύσωσιν εἰς ἀναπλήρωσιν ἄλλων ἤδη γνωστῶν ἐπι-

γραφῶν, ἢ τελευταίον ὅπως ἐκ τῶν ὑπολοίπων μνημονευμένων ὑπολειμμάτων διαγνωσθῆ ὡς τὸ δυνατόν ἢ σημασία τοῦ ἀπολεσθέντος ὅλου, εἰς ὃ ἀνήκον. Σημειωτέον δ', ὅτι ὁ κ. Πουργκῶλδ καὶ συνέταξεν ὡς οἶόν τε πλήρη ἰδίαν τάξιν ἐπιγραφῶν, (αἰτινες ὡς τὸ πλεῖστον ἐτηρήθησαν τεμαχῆδόν), διὰ τὸ διάφορον αὐτῶν, ὃ παρέχουσιν ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας γνώσεως τῶν ἱερατικῶν κατὰ τῶν Ὀλυμπίων θεσμίων. Εἶναι δὲ ἡ τάξις αὐτῆ τῶν ἐπιγραφῶν οἱ εἰς Ὀλυμπιάδος εἰς Ὀλυμπία ἀναγεγραμμένοι κατὰ λόγους τῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀρχόντων. Τούτων οὐκ ὀλίγοι εἰσὶ γνωστοί, οἵτινες δυνατόν καὶ νὰ διπλασιασθῶσιν. Ἐνια ἐν αὐτοῖς τεμαχῆ, τὰ ἐν τῇ τῶς μονώσει αὐτῶν μικρὸν τὸ διάφορον διεγείροντα, προσέλκονται σημασίαν, ἀφ' οὗ ἐτέθησαν εἰς συναφὴν πρὸς ἄλλα ὅσον τὸ δυνατόν κατ' Ὀλυμπιάδα χρονολογούμενα ἀποσπάσματα, καὶ τελευταίον ἐπετεύχθη ὅπως ἐκ τούτων τῶν μέχρι τοῦ νῦν ἐπὶ μακρὸν χρόνον μεμονωμένως διεσκεδασμένων λειψάνων σχηματισθῆ μετ' ἀσημάντων μόνον διακοπῶν συνεχῆς σειρά αὐθεντικῶν μαρτυριῶν, ἧτις ἀρχομένη ἐν τῇ δευτέρᾳ πεντηκονταετηρίδι τοῦ α. π. X. αἰῶνος μὴνύεται διὰ τινος χρονικῆς περιόδου τεσσάρων αἰῶνων μέχρι τῆς ὀψίας ρωμαϊκῆς περιόδου. Ὡς μέσον δὲ τοῦ ἀποδεικνύει τὴν ὡς ἐγγίστα χώραν καὶ αὐτοῖς τοῖς μικροτέροις τεμαχίοις ἐντὸς τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος σειράς εὐρέθη παρὰ τὰς συγχὰ ἐν χρήσει ἐνδείξεις, ἅςτινας προσφέρει ἡ ἐπάνοδος γνωρίμων ὀνομάτων, εἴτι διαφερόντως ἡ θεωρία τῶν ἐνεπιγραφῶν λίθων ὡς μνημείων διότι κατεδείχθη, ὅτι καὶ ἡ μορφή καὶ αἱ ἐπικοσμήσεις τῶν πλακῶν καὶ τῶν πινακῶν (τῶν χαλκῶν δηλ.), εἴφ' ὧν εἶναι ἀναγεγραμμένοι οἱ προειρημένοι Κατάλογοι, μνηύουσιν ὠρισμένην κατὰ μικρὸν προϊούσαν ἀνάπτυξιν.—Ἐκ δὲ τῶν νεωτέρων ἐπιγραφικῶν εὐρημάτων, ἃ ἀνέφησαν αἰ ὕσταται κατὰ τὴν Ὀλυμπίαν ἀνασκαφαὶ (ἧτοι ἐν τῷ χρονικῷ διαστήματι τοῦ ἐνὸς καὶ ἡμισσοῦ ἔτους μετὰ τὴν συντέλεσιν τοῦ ὅλου ἐγχειρήματος τῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀνασκαφῶν) αἱ μάλιστα ἐνδιαφέρουσαι εἶναι αἱ ἐξῆς. ἐκ τοῦ συστήματος τῶν ἀνδριάντων τοῦ περικλεοῦς οἴκου τῶν νικητῶν Ροδίων Διαγοριδῶν! (κατὰ τὴν ἐν Ἡ-

1) Κατὰ δὲ τὸν ἀνδριάντα τοῦ Εὐθύμου Πύθαρχος τε ἔστηκε... Θεοσάμενος δὲ καὶ τούτους ἐπὶ τῶν Ροδίων ἀθλητῶν ἀρίστη τὰς εἰκόνας, Διαγόραν καὶ τὸ ἐκείνου γένος. Οἱ δὲ συνεχεῖς τε ἀλλήλοισι καὶ ἐν κοσμῷ τοιῶδες ἀνέκριντο, Ἀκουσίλαος μὲν λαβῶν πυγμαῆς ἐν ἀνδρῶσι στέφανον, Δωριεὺς δὲ ὁ νεώτατος παγκρατῆς νικήσας Ὀλυμπίαις ἐφεξῆς τριτά. Πρώτερον δὲ εἴτι τοῦ Δωριεῦς ἐκράτησε καὶ Δημάγχοις τοὺς ἐσελθόντας εἰς τὸ παγκράτιον. Οὗτοι μὲν ἀδελφοὶ τὲ εἰσι καὶ Διαγόρου παῖδες, ἐπὶ δὲ αὐτοῖς κείτῃ καὶ ὁ Διαγόρας, πυγμαῆς ἐν ἀνδράσιν ἀνελάμενος νίκην τοῦ Διαγόρου δὲ τὴν εἰκόνα Μεγαρέως εἰργάσατο Καλλικλῆς Θεοκόμου τοῦ ποιήσαντος τὸ ἄγαλμα ἐν Μεγαρίαι τοῦ Διός. Διαγόρου δὲ καὶ οἱ τῶν θυγατέρων παῖδες πῦξ τε ἤτρηταν καὶ ἔσχον Ὀλυμπιακὰς νίκας, ἐν μὲν ἀνδράσιν Εὐκλῆς Καλλιάνακός τε ὦν καὶ Καλλιπατείας τῆς Διαγόρου, Πειρίσοδα δὲ ἐν παισίν, ὃν ἡ μήτηρ ἀνδρὸς ἐπιθυμῆν γυμναστοῦ σχῆμα ἐπὶ τῶν Ὀλυμπίων αὐτῇ τὸν ἀγῶνα ἤγα-

λακ. βιβλ. VI κ. 7 περιγραφὴν τοῦ Πανσανίου) ἦτο γνωστὴ μικροῦ δὲ ἐν πλήρῃ βάσει φέρουσα τὸ ὄνομα τοῦ Δημαγήτου, υἱοῦ τοῦ Διαγόρου, εἰς ἣν νῦν εἴτι προστίθενται τὰ ἐκ πέντε μικρῶν ἀποσπασμάτων συνθεθειμένα τεμαχῆ ἄλλης βάσεως τοῦ Διαγόρου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Δημαγήτου, υἱοῦ, ἢ πατρὸς τοῦ προμνημονευθέντος.—Ἐπὶ τῇ ἐπιγραφῇ τοῦ ἀναθήματος Πτολεμαίου τινὸς πέμψαντος εἰς Ὀλυμπίαν πρὸς ἕδρυσιν ἀνδριάντος ἐνὸς τῶν Σπαρτιατῶν, ἀνευρέθη ἐπὶ πλέον τεμαχος καὶ καταδείκνυται, ὅτι τὰ περισωθέντα ὑπολείμματα ὀρμῶνται ἐκ τῆς βάσεως μεγάλου κίονος, εἴφ' οὗ ἦτο ἐκτεθειμένος ὁ ἀνδριάνς ἐκείνος. Τὸ μνημεῖον τοῦτο ἐν συναφῇ πρὸς ἄλλους δύο κολοσσιαίους ἀναθηματικούς κίονας, οὗς ἀνέθηκεν ἐν Ὀλυμπίᾳ Σάμιος τις μετὰ τῶν εἰκόνων Πτολεμαίου τοῦ Φιλιδέλου καὶ τῆς συζύγου αὐτοῦ Ἀρσινόης², τὸ μνημεῖον, λέγομεν, αὐτὸ ἐν συναφῇ καὶ πρὸς παρεμπερῆ ἐν Ἀθῶν καὶ Σαμοθράκῃ ἀναχωθέντα λείψανα συναποτελεῖ σύστημα μνημείων. Ἐν τοῖς μνημείοις αὐτοῖς ὁ ἀγορεύων ἀναγνωρίζει τὰ ἑλληνιστικὰ πρότυπα τοῦ ἐν τῇ ρωμαϊκῇ ἀρχιτεκτονικῇ χαρακτηριστικῶς ὅσον ἐκμορφωθέντος τούτου θέματος, ὡς λ. χ. τοῦ τῶν ἐν Ρώμῃ στηλῶν τοῦ Τραϊανῶ. Ἀλλὰ ταῦτα οὐδὲν ἄλλο εἰσὶν ἢ ἡ ἐπὶ τὸ μεγαλοπρεπὲς καὶ κοσμηματικὸν ἐπιτετινομένη συνέχεια τοῦ ἀρχαίου παρ' Ἑλλησιν ἔθους, καθ' ὃ μετεχειρίζοντο στήλας αὐτοτελῶς, ἢ πρὸς ἐκθεσιν ἀνδριάντων καὶ τῶν τούτοις παραπλησίων ὡς μνημείων καὶ ἀναθημάτων, δι' ἃ περισώθη εἴτι σειρά παραδειγμάτων ἐκ Μήλου, Πόρου καὶ ἄλλων τόπων.—Ἀναθήματος τῶν Βυζαντίων, ἧτοι ἀνδριάντων Ἀντιγόνου τοῦ Γονατῆ καὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Δημητρίου (οὗς μνημονεύει ὁ Πανσανίας ἐν Ἡλιακ. VI. 15. 7 «Δημητρίων δὲ τὸν ἐλάσαντα ἐπὶ Σέλευκον στρατιᾷ καὶ ἀλόντα ἐν τῇ μάχῃ, καὶ τοῦ Δημητρίου τὸν παῖδα Ἀντίγονον, ἀναθήματα ἴστω τις Βυζαντίων ὄντας.») ἀνευρέθη τεμαχος τῆς βάσεως καὶ ἐπιγραφῆς, μάλιστα καὶ τοιοῦτο τῆς βάσεως τοῦ πατρὸς. Ἄλλο μικρὸν τεμαχίον ἔχει τὴν ἀρχὴν εἰς ἀνδριάντος υἱοῦ τινος τοῦ Πύρρου, ὡσαύτως ἀντίστοιχον πρὸς ὑπάρχουσαν ἐκ μακροτέρου χρόνου βᾶσιν τῆς εἰκόνας τῆς Ὀ-

γεν. Οὗτος δὲ ὁ Πειρίποδος καὶ ἐν τῇ Ἄλτει παρὰ τῆς μητρὸς τὸν πατέρα ἔστηκε. Διαγόραν δὲ καὶ ἑμοῦ τοῖς παισίν Ἀκουσίλαῶ καὶ Δημαγήτῳ λέγουσιν εἰς Ὀλυμπίαν ἐλθεῖν νικησαντες δὲ οἱ νεανίσκοι διὰ τῆς πανηγύρεως τὸν πατέρα ἔφερον βαλλόμενον τε ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἄνθεσι καὶ εὐδαίμονα ἐπὶ τοῖς παισὶ καλούμενον. Γένος δὲ ὁ Διαγόρας τὸ εἰς ἀρχῆς Μεσσηνίας πρὸς γυναικῶν ἦν καὶ ἀπὸ τῆς Ἀριστομένης γεγόνει θυγατρὸς κ. τ. λ.

1) Ὁ Πτολεμαῖος Β'. ὁ Φιλιδέλος τοῦ Πτολεμαίου γεννηθεὶς ἔτει 309 ἐν τῇ νήσῳ Κῶ, ἐτελεύτησε κατὰ τὸ 246 ἔτος π. X.

2) Ἡ θυγάτηρ αὐτῆ Πτολεμαίου τοῦ Λάγου καὶ τῆς Βερνίκης ἐγένετο σύζυγος τοῦ Αὐσιμάχου, οὗ μετὰ τὸν τελευτῆν εἴτι 281 π. X. διέτριψε τὸ πρῶτον ἐν Ἐφέσῳ, εἴτι ἐν Μακεδονίᾳ, καὶ μετὰ ταῦτα συνεζύγη τῷ ἰδίῳ ἀδελφῷ Πτολεμαίῳ τῷ Φιλιδελφῷ ἴδ. Ἰουστίνον 24, 2, 3.

λυμπιάδος, ἧτις ἦτο θυγάτηρ τοῦ Πύρρου καὶ σύζυγος τοῦ ἰδίου ἀδελφοῦ Ἀλεξάνδρου.—Ἐπὶ τινος μικροῦ καὶ μόλις βρατοῦ ἀποσπάσματος εὐρέθη εἴτι ἁ παξ ἐπιγράμμα, ὅπερ γνωρίζομεν ἐκ τῆς βάσεως ἀνδριάντος Πολυδίου τινός, ὅστις ἀπόγονος τοῦ μεγάλου ἱστοριογράφου ὦν τίθεται ἐπὶ τῶν καισαρείων χρόνων. Τούτο δὲ εἶναι ἐρίτιμον τεμαχίον περὶ τοῦ ὅτι συνειθίζον νὰ ποδίδωσι τῷ οἴκῳ αὐτῷ σημασίαν ὡς ἐκ τῆς ἐπακαλήσεως τοῦ αὐτοῦ ἐπιγράμματος διότι κατὰ τὴν εἰκονολογίαν τοῦ κ. Πουργκῶλδ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐπίγραμμα ἀνῆκεν ἐκπαλαί εἰς τὸν περιφανῆ πρόγονον (τουτέστι τὸν ἱστοριογράφον Πολυδίον). Ἐκτὸς αὐτοῦ ἐν τῷ δήμῳ Κλείτορι τῆς Ἀρκαδίας ἀνευρέθη, ὃ κατὰ τινὰ ἔχρη τοῦ αὐτοῦ ἐπιγράμματος μετὰ μεγάλης τῆς πιθανότητος ἀνεφέρετο εἰς αὐτὸν τούτον, προσλαμβάνει ἐντεῦθεν νέαν βεβαίωσιν. Καταλύσαντος ἐν τούτῳ τὸν λόγον τοῦ κ. Πουργκῶλδ ὁ κ. Κούρτιος ἐπέδειξε τοῖς ἐταίροις δύο φωτογραφήματα, ἅτινα ὁ ἐν Λονδίῳ πρεσβευτῆς τῆ

Ῥωσσίας φόν Σαβουρῶφ ἐπεμελήθη νὰ φιλοτεχνηθῶσι χάριν τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐταιρίας. Τὰ φωτογραφήματα αὐτὰ ἀπεικονίζουσι τὸ νεώτατον ἀπόκτημα τῆς συλλογῆς τοῦ κ. Σαβουρῶφ, ἧτοι ὁ π τ ἡ ν γ ἡ ν ἐ κ Κο ρ ἰ ν θ ο ὕπὲρ τὸ ἐν τριτημῆριον φυσικοῦ μεγέθους ἀξιολόγως μετὰ τοῦ χρωματισμοῦ διατηρουμένων. Παριστάνει γυμνὸν νεανίαν, πιθανῶς τὸν Ἑρμῆν διατηρουμένων. Παριστάνει γυμνὸν νεανίαν, πιθανῶς τὸν Ἑρμῆν στεφανηφόρον, ὅστις μετὰ τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος προσανακλίνεται ἐπὶ στελέχους δένδρου, οὗ ὑπερθεν κρέμαται ἡ χλαμῆς. Καὶ οἱ μὲν πόδες εἶναι ἐσταυρωμένοι, ἡ δὲ δεξιὰ χεὶρ κείται ἐπὶ τῶν κόμων. Ἡ δὲ περὶ ἧς ὁ λόγος μορφή κατὰ τὴν ἐκφρασιν τῆς κεφαλῆς, τὴν ἐξέτασιν τῆς κόμης, τῆς καταπτώσεως ἐσθῆτος καὶ λοιπῶν τεμαχιοῦ κατὰ τὸν κλεινὸν Κούρτιον τεχνοτροπίαν τοῦ Πραξιτέλου.

Ἐν Ἀθήναις κατὰ Δεκέμβριον ἀρξαμενον, 1882.

N. ΠΕΤΡΗΣ

Ὁ μέγας φιλόσοφος δραματογράφος τῆς Γερμανίας

ΓΚΑΙΤΕ (Goethe)

τούτο έπλασε, πνεύματα όπως τούς έμπιστευθή τας μεγάλας του ιδέας.

ΣΧΙΛΔΕΡ

Ο άνήρ άείποτε άγαπή, εάν δέ ποτε φαίνεται ότι δεν αίσθάνεται τόν έρωτα, τούτο προέρχεται είτε εκ των κοινωνικών δεσμών, όστινες συνέχουσι τήν καρδίαν του είτε εκ τής σκληρής φιλοτιμίας.

ΤΩΜΑΖΑΙΟΣ

Ούδέν σκληρότερον τού ένθυμείσθαι παρελθούσης εύδαιμονίας εν τή παρελθούση κακοδαιμονία.

ΔΑΝΤΗΣ

Όταν πρόκειται περί ψυχών τας ύποίας αγαπώμεν, ή περί αυτών μέριμνα ήμών μυρίουσ έπινοεί στοχασμούς άφρονας.

Β. ΟΥΓΚΩ

Εφ' ήδη πας κόπος είν' εύχάριστος.

ΣΑΙΚΣΠΗΡ

Η λύπη δεν είναι αισθημα εξαντλούμενον ως ή τέρψις.

ΣΑΤΗΒΡΙΑΝ

Όσον ταπεινοί εί άνθρωποι και όσον άμαθέστεροι τοσοούτον άφ' έτέρου κ' εύτυχέστεροι.

ΚΑ. ΡΑΓΚΑΒΗΣ

Η γενναία ψυχή εύχαριστείται μάλλον εις τήν μαρτυρίαν τής συνειδήσεώς της ή εις τούς θορυβώδεις τής φήμης κρότους.

ΠΑΙΝΙΟΣ

Η άνωφελής άνάλωσις τού χρόνου είναι ή πλέον άξιοκατάκριτος άσώτια.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΣ

Εάν ό ήγεμών θέλει να λέγη πρώτος τήν γνώμην του, μένει άνευ συμβούλων.

ΚΟΜΦΟΥΚΙΟΣ

Ευκολώτερον δύναται τις να κρατήσει τά ύδατα τού Εύφρατου από τήν πηγήν ή τά δάκρυα καθαράς και άγαπάσης καρδιάς.

ΒΥΡΩΝ

Γνωρίζεις πόσον εύκόλως ή συμπαθής καρδιά μετατρέπεται εις ψυχρόν λίθον; Είναι βαρεία ή όδύνη, όταν άπολιθώθ.

Αί μεμετρημέναι διάνοιαι ρυθμίζουσι τά πάντα κατά τας περιστάσεις. Είναι φαιδροί, συμπαθείς, ήπιοι κατά τας περιστάσεις ψυχροί, άνελεήμονες άμείλικτοι κατά τας περιστάσεις φρόνιμοι τέλος πάντων. Άλλ' ύπάρχουσιν άνθρωποι, όστινες όταν άπλούσι τούς βραχιόνιας αυτών ζητούσι να έναγκαλισθώσιν ή να πνίξωσι πάσαν τήν ανθρωπότητα.

Δ. ΠΑΠΑΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ

Οί θεοί γράφουσι τό μέλλον έκάστου θνητού εις τήν παλάμην του δι' αυτό ή τύχη έκάστου κείται εις τας χείρας του.

Σ. ΒΑΣΙΛΙΑΔΗΣ

Τού ποιητού ή καρδιά εικονίζεται πιστώς εν τοίς ύψηλοίς αυτού έργοις.

Φ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΙΔΗΣ

Άνάμνησις σπανίως μάς παρηγορεί.

ΑΓΓ. ΒΛΑΧΟΣ

Όταν τó φίλτρον εισέλθη εις τήν καρδίαν, έμμένει ώσπερ ή σφαίρα εν τή σαρκί δύναται να εξαχθή, άλλ' ή ούλή μένει πάντοτε.

ΑΡΑΒΙΚΟΝ

Δέν έρωμεθά τινος διά τας πρός ήμάς εκδουλεύσεις του άγαπώμεν με τήν φύσιν μας και τας έντυπώσεις μας, όχι δέ με τήν εύγνωμοσύνην μας και τας ένθυμήσεις.

ΑΙΜΙΛΙΑ ΓΥΡΑΡΔΙΝΟΥ

Η διαβολή είναι άρχή δολοφονίας.

Ι. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΑΟΣ

Φεύ, με ιδρώτα παγερόν διακρύεν ή όδύνη,

Τ. ΑΜΠΕΛΑΣ

Η έρωμένη μας έχει πά νποτε ώραίους όφθαλμούς, διότι οι όφθαλμοί είναι τó κάτοπτρον τής ψυχής και ή ψυχή τής έρωμένης μας είναι επίσης ώραία ως ή ψυχή άγγέλου.

ΑΙΜΥΛΙΟΣ

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΣ ΑΣΤΕΙΣΜΟΣ

Μεταξύ πολλών άστειών άνεχδότων, τά όποια ό Κάρολος Μπέννερ διηγείται εις τά άπομνημονεύματα τού περι Ρωσικής Αύτοκρατορικής οικογενείας αναφέρεται τó εξής χαρακτηρισίζον εν πολλοίς τας ιδιοτρόπους έμπνεύσεις τού Μ. δουκός Κωνσταντίνου θείου τού άποδιδώσαντος αύτοκράτορος Άλεξάνδρου.

Διατρίβων εις τήν έν Βαρσοβία έπαυλίν του προσεκάλεσε εις μεγαλοπρεπέστατον γεύμα τούς εύγενείς Πολωνούς τής πόλεως έκείνης. Ότε περί τó πέρας τού γεύματος προσφέρεται τοίς συνδαιτημόσι παρά των ύπηρετών συνεπειά προηγηθείσης διαταγής τού δουκός επί πολυτίμων παροψιδών έκ καθαρού στέατος.

Εν τούτοις δι' αυτόν ό Μ. Δουξ είχε διατάξει να παρατεθή αυτώ κηρίον, ουχι έκ τής άηδοϋς έκείνης ούσίας τού στέατος άλλ' εξ άμυλωδους χάρτου (Papier Machi) και τότε λαμβάνων αυτό μετ' επισήμου ήθους, φωνεί τοίς συνδαιτημόσι: «Άς φάγωμεν Κύριοι τó άγαπητόν τούτο τού μεγάλου έθνους ήμών έδεσμα πρός τιμήν τού Αύτοκράτορος πασών των Ρωσσιών» Και ταύτα λέγων ήνοιξε τó στόμα αυτού και έβύθισε εν αυτώ μέχρι τριών δακτύλων τó κηρίον άλλ' ότε χαιρεκάκως συνέσφιγγε τούς όδόντας του δεν ήδυνήθη να μὴν ύποστή φοβεράν άλλοίωσιν εν τῷ προσώπῳ του.

Ο παρακαθήμενος αυτώ εύγενής Πολωνός έννοήσας τήν διαφοράν τού κηρίου αυτού είχε κατορθώσει εν καταλλήλῳ στιγμή να άνταλλάξη αυτώ διά τού πρώτου Δουκός άλλ' έννοείτε ότι και οι άλλοι έκόντες άκοντες ήναγκάσθησαν να γευθώσι τού άηδεστάτου πλήν εθνικού και λίαν άγαπητού τοίς

Ρώσους έδέσματος έπείσει και ούτος τούς τρομερούς έκείνους μορφοσμούς οίωνοί ύφ'ι στάμενος τήν δοκιμασίαν έκείνην τού στεατίνου κηρίου, να μη φανή ότι ούτος παρεσκεύασε να πέση ό Μέγας Δουξ εις τήν ίδίαν αυτου πλεκτάνην και εις τόν βόθρον, εν διά τούς άτυχείς Πολωνούς έιργάσατο.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Μετά τόν θάνατον τού Δουκός τής Βονδόμεης, ό Λουδοβίκος ΧΙV ένεπιστεύθη τήν διοίκησιν τής Προβιγκίας εις τόν στρατηγόν Βιλλάρ, όστις άνομάσθη και αυτός δουξ. Διηγούνται ότι, ότε μετέβη, όπως λάβη τήν κατοχήν τής διοικήσεώς του, οι βουλευται τής επαρχίας τῷ προσέφερον βαλάντιον πλήρες χρυσών λουδοβικίων, ειπόντες: «Ίδού, Ύψηλότατε, βαλάντιον όμοιον πρός τó προσφερθέν πρός τόν Δούκα τής Βονδόμεης, ότε ως ήμείς έγέμετο διοικητής μας, άλλα τó όποιον ήρνήθη να δεχθῆ...»

Ο Δ. δανεισθείς παρά διαφόρων ισραηλιτών ικανάς ποσότητας χρημάτων, άνέμενε να κληρονομήση θεϊόν του τινα όπως εξοφλήση τά χρέη του. Άλλ' ό θεϊός ούτος νυμφευθείς απέκτησεν υιόν. Μαθών τούτο ό Δ. ειπεν, τó παιδίον τούτο είναι ό Μεσίας έλθών εις τόν κόσμον πρός καταστροφήν των Ίουδαίων.

Πρώτα τις τήν Σοφίαν Άρνούλ, θυγατέρα τής κυρίας δε Μουρβήλ, ποίας ήλικίας ήτο ή μήτηρ της: Δέν γνωρίζω πλέον, άπεκρίνατο αυτη κατ' έτος ένόμιζεν έαυτην νεωτέραν κατά έν έτος εάν εξακολουθήση θά είμαι πρεσβυτέρα τις μετ' όλίγων».

Ίουδαίος τις εζήτηε να πωλήση άντι πεντακοσίων δουκάτων πρός τόν Άλφόνσον, βασιλέα τής Άραγονίας, εικόνα τινα τού Άγίου Ιωάννου. «Δέν σκέπτεσαι, τῷ λέγει ό Άλφόνσος, και είσαι μάλλον άπληστος των προπατόρων σου, όστινες έπώλησαν άντι τριακόντα δηναρίων αυτόν τόν υιόν τού Θεού, τόν βασιλέα των Ίουδαίων, σύ δε ζητείς να πωλήσης πεντακόσια δουκάτα μόνην τήν εικόνα τού δούλου του».

Πέρσης τις στρατηγός έγγραφεν εις τόν Λύσανδρον, βασιλέα των Λακεδαιμονίων: Εάν εισέλθω εις τήν Ελλάδα θά παραδώσω τά πάντα εις τó πῦρ και τó αίμα», Ο Λύσανδρος τῷ απήντησε μόνον: Ε άν.

Ο Λούθηρος θέλων να άπλλαγῆ τής φορτικῆς πολυλογίας τής συζύγου του, έλάμβανεν έκ τού μαγειρείου άρτον, άλας και νοπόν βούτυρον και έκλείετο εις τó γραφεϊόν του επί τρεις ήμέρας και νύκτας, ούτινος έιρρυπτε τήν κλειδα

μέχρις οὔ ή σύζυγός του άνυπομονούσα τόν ήπείλει ότι θά στείλῃ να ζητήσει τόν κλειθροποιόν.

Επί τής έπιταφίου πλακός μακαρίτιδος συζύγου, αναγινώσκειται τó εξής συγκινητικόν παραπονόν τού άπαρηγορήτου χήρου:

«Κλαίω, διότι τά δάκρυά μου δεν θά τήν άναστήσωσιν».

Ημέραν τινα ό Γ. έδερε τήν σύζυγόν του. Προσκληθείς ό Δ. πατήρ τού συζύγου δια να επαναφέρη τήν ειρήνην, μετέβη εις τήν οικίαν των συζύγων και ιδών αυτούς δερομένους, ειπεν: ους ό Θεός συνέδεσεν, άνθρωπος μη χωρίζετω».

Ηρώτησέ τις τόν Σωκράτην: Να νυμφευθῶ ή όχι; Ο,τι και άν κάμης θά μεταμελήθῆς, απήντησεν ούτος.

Βεβαιούσιν ότι ό Σαίν-Σιμών ειπεν εις τήν κυρίαν Στάελ: Είθε ή πρώτη γυνή τού αιώνος μας είμι ό μεγαλύτερος φιλόσοφος αυτού. Άς νυμφευθώμεν λοιπόν

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΩΝ ΚΑΙ ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΡΩΝ ΗΛΣΩΝ ΤΩΝ ΡΩΣΣΙΩΝ.

Πέτρος Α'. αναγορευθείς Αύτοκράτωρ κατά τó 1689, απέθανε τῆ 28 Ιανουαρίου 1725.

Αικατερίνη Α'. αναγορευθείσα τó 1725, απέθανε τῆ 17 Μαΐου 1727.

Πέτρος Β'. αναγορευθείς τó 1727, απέθανε τῆ 29 Ιανουαρίου 1730.

Αννα Α'. αναγορευθείσα τó 1730, απέθανε τῆ 29 Οκτωμβρίου 1740.

Έβαν Γ'. αναγορευθείς τó 1740, έφυλακίσθη τó 1741 και απέθανε δολοφονηθείς τó 1764.

Ελισάβετ Α'. αναγορευθείσα τó 1741 απέθανε τῆ 5 Ιανουαρίου 1762.

Πέτρος Γ'. αναγορευθείς τó 1762, απέθανε δολοφονηθείς τῆ 14 Ιουλίου 1762.

Αικατερίνη Β'. αναγορευθείσα τó 1762, απέθανε τῆ 17 Νοεμβρίου 1796.

Παῦλος Α'. αναγορευθείς τó 1796 απέθανε δολοφονηθείς τῆ 24 Μαρτίου 1801.

Άλέξανδρος Α'. αναγορευθείς τó 1801, απέθανε τῆ 1 Δεκεμβρίου 1825.

Νικόλαος Α'. αναγορευθείς τó 1825, απέθανε τῆ 2 Μαρτίου 1855.

Ἀλέξανδρος Β' ἀναγορευθεὶς τὸ 1855, ἀπέθανε δολοφονηθεὶς τῆ 13 Μαρτίου 1881.

2. Γενεαλογικαὶ

Κατὰ τὰς ἐπίσημους πληροφορίες τῆς Ἀκαδημίας τῶν στατιστικῶν ἢ αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ τῶν κατωτέρω ἀναγραφομένων Κρατῶν ἔχει ὡς ἔπεται.

Ἐν Ἀγγλίᾳ γεννᾶται εἰς ἐπὶ 28 ἀτόμων, ἐν Γαλλίᾳ εἰς ἐπὶ 37, ἐν Αὐστρίᾳ εἰς ἐπὶ 42, ἐν Γερμανίᾳ εἰς ἐπὶ 28. ἐν Βελγίῳ εἰς ἐπὶ 32, ἐν Σουηδίᾳ εἰς ἐπὶ 29, ἐν Δανιμαρκίᾳ εἰς ἐπὶ 31, ἐν Βαβαρίᾳ εἰς ἐπὶ 20, ἐν Ἰσπανίᾳ εἰς ἐπὶ 28, ἐν Χιλὶ εἰς ἐπὶ 24, ἐν Ἑλλάδι εἰς ἐπὶ 35.

3. Στατιστικαὶ

Ἡ ἐνίαυστος χρῆσις τοῦ τεύου καθ' ἅπασαν τὴν ὑψηλίονκατὰ τὰς ἐπίσημους πληροφορίες διαφόρων στατιστικῶν ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν τῶν 250 ἑκατομ. λιτρῶν ἢ δὲ κατανάλωσις τοῦ καφέ φθάνει μέχρι τοῦ ποσοῦ 718 ἑκατομ. Ἡ Κίνα σχεδὸν παράγει τὸ ὕλικόν ποσὸν τοῦ Τεῖου ἢ δὲ Βραζιλία τὸ 1/2 τοῦ καφέ.

Τὰ ἀνθρακορυχεῖα τῆς Κίνας καταλαμβάνουσι χῶρον 400000 μιλίων. Τὰ τῆς Ἀγγλίας δὲ μόλις ὑπερβαίνουσι 12000 καὶ ὁμοίως ἡ Ἀγγλία ἰκανοποιεῖ τὴν παγκόσμιον σχεδὸν βιομηχανίαν, παρέχουσα ἀφθόνοισι καὶ πολυτίμοισι αὐτοῖς ἀνθρακας.

4. Χρονολογικαὶ

Ἡ λειτουργία τῆς ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας ἤρξατο κατὰ τὸ 1634.

Ἡ ἐναρξίς τῆς ἐκτυπώσεως Μουσικῆς ἐγένετο κατὰ τὸ 1478.

Ἡ ἐφεύρεσις τοῦ ὠρολογίου ἐγένετο κατὰ τὸ 1466.

Ὁ Κοπερνίκος ἐποίησατο τὰς περὶ Ἡλιακοῦ συστήματος ἀνακαλύψεις κατὰ τὸ 1617.

Ὁ Ἀλβέρτος Δουρέρ ἐποίησατο τὰ πρῶτα σχέδια τῆς ξυλουργικῆς κατὰ τὸ 1527.

Αἱ πρῶται θελόναι κατασκευάσθησαν ἐν Ἀγγλίᾳ κατὰ τὸ 1545.

Τὰ πρῶτα μαχαίρια ἐγένοντο ἐν Ἀγγλίᾳ κατὰ τὸ 1559. Αἱ πρῶται ἄμαξαι ἐγένοντο τὸ 1559 ἐν Γαλλίᾳ.

Ἡ πρώτη χρῆσις ἐφημερίδων ἐγένετο ἐν Γαλλίᾳ κατὰ τὸ 1588.

Ὁ Σπένσερ ἤκμασε κατὰ τὸ 1590, κατὰ δὲ τὴν αὐτὴν χρονολογίαν καὶ ὁ Βάκων Κέπλερος.

ΑΝΘΟΚΟΜΙΑ

Περὶ ὕδραγγίας τῆς Ὁρτενσίας.

Τὸ περικαλλέστατον τοῦτο κόσμημα τῶν εὐρωπαϊκῶν ἀνθῶν, ἀπὸ τῶν δροσερωτάτων καὶ συσκίων δασῶν τῆς Ἀσίας μετενεχθὲν καὶ ἐγκλιματισθὲν ἐν ταῖς παρ' ἡμῖν ἀνθοκομικαῖς συλλογαῖς, δικαίως κατατάσσεται ἐν τῇ χορείᾳ τῶν εὐγενεστέρων τῆς ὑψηλίου ἀνθέων ἔκ τε τοῦ κομψοῦ καὶ ὠραίου φυλλώματος αὐτοῦ καὶ τῶν πλουσιῶν δι' ἀνθῶν κορυμῶν αὐτοῦ.

Ἡ ὑδράγγεια Ὁρτενσία φύσει φίλνδρος καὶ ὑπὸ σκιερὰ πάντοτε μέρη βλαστάνουσα ἐν τοῖς δροσερωτάτοις, ὡς εἴρηται, ἄλσεσι τῆς Κίνας ὀνομάσθη οὕτως ὑπὸ τοῦ Λιναίου, κατόπιν δὲ προσετέθη αὐτῇ καὶ τὸ ὄνομα Ὁρτενσία, χάριν κυρίας τινος διασήμου, Ὁρτενσίας Λεπώτου καλουμένης.

Ἡ ἐλαφρὰ γῆ, καὶ ἰδίως τὸ καλούμενον καστανόχρωμα, εἶναι ἡ μόνη κατάλληλος, διὰ τὴν καλλιέργειαν τῆς Ὁρτενσίας γῆ, συχνότατα ποτίσματα καὶ διὰ βαντιστικῆς συριγγοῦ βροχῆ τοῦ φυλλώματος αὐτῆς εἶναι ἡ θρηπτικώτερα αὐτῆς τροφή οὐχ ἥττον ὁ καθαρὸς ἀήρ καὶ ἡ δροσερὰ καὶ σύσκιος τοποθεσία.

Αἱ ῥοδόχορραι Ὁρτενσίαι δύνανται ἀπλούστατα καὶ ἀνευ δαπάνης τινος νὰ μεταβληθῶσι εἰς κυανοχρόους· ἐὰν ἀφήσαντες ἐπὶ πολὺ ἐν δοχείῳ πλήρει ὕδατος βρῖσιματα σιδήρου ποτίζομεν τακτικώτατα διὰ τοῦ σκωριούχου τούτου ὕδατος τὸ φυτόν.

ΟΔΗΓΙΑΙ.

Υδωρ τῆς Κολωνίας. Προσθέσατε εἰς λίτραν ὀινοπνεύματος ἀρίστης ποιότητος

Essenu de bdrgamotte.....	2 grammes.
— d' orange	2 —
— de citron	5 —
— de cédrat	2 —
— de romarin	5 —
— de néroli	2 —
— de lavunde	5 —
Jeinture d' ambre	5 —
— de benjoin	5 —

Δύνανται τις δὲ, κατ' ἀρέσκειαν, ἐπαυξάνων ἢ ἐλαττόνων τὴν δόσιν οἰασθῆποτε οὐσίας ἐκ τῶν πρώτων, νὰ δώσῃ τὸ ἄρωμα ὅπερ προτιμᾷ.

Βάλαμον ναρκωτικόν. Διὰ τοὺς βεσματικούς πόνους μίξαιτε ὃ γράμμα λουδάνου μετὰ 40 γράμμων ἐλαίου γλυκέων ἀμυγδάλων, καὶ ἀναταράξατε πρὸς πλείων ἔνωσιν τῶν δύο οὐσιῶν.

Λάβετε τεμάχιον βάμβακος ἐμβεβεργμένου εἰς τὴν σκευασίαν ταύτην, καὶ ἐντρίψατε δι' αὐτοῦ τὰ ἀλγοῦντα μέρη.

Εἰς τὰς ὀδονταλγίας δύνασθε νὰ θέσητε μίαν σταγόνα ἢ δύο εἰς τὰς ὠταλγίας.

Μίγμα πρὸς καθαρισμὸν τῶν ὑφασμάτων.

Savon noir.....	125 grammes
Miel.....	150 —
Eau-de vie	400 —

Πλύνετε τὸ ὑφασμα εἰς τὸ ἄνω μίγμα καὶ εἶτα ἀποπλύνετε δι' ὕδατοςκαθαροῦ.

Η ΦΙΛΙΑ

Ἐπεισόδιον τῆς 10 Ἰουλίου 1883 ἐν τῇ ἀκτῇ τῆς Φρεατοῦς

Ὁ Φοῦθος τὰς φλογώδεσι τοῦ ἀκτίνας ἐκτοξεύων
διέχεε τὸ φῶς αὐτοῦ καὶ τὴν ζωογονίαν
καὶ τοὺς πυρίνους οἰοεὶ πλοκάμους ἀναδείων
ἐχρῶσσε τῆς Φρεατοῦδε τὴν μάγρον παραλίαν

Οἱ πέρτεξ ἐκ τοῦ καθῶνος ἠσύχαλον πρὸς ὦραν
τὴν φλόγα ἀποφεύγοντες λυθείας μεσημβρίας
καὶ ἔπρωτον τὰ κόμματα δροσίζοντα τὴν πρῶραν
τοῦ γιγάντος τῶν θελλῶν, τοῦ Βάρδου τῆς εὐδίας.

Ὅτε τρεῖς φίλοι κάλυπες τῆς νέας ἡλικίας
ποθοῦντες νὰ πραύνωσι τὴν ἐκ τῆς θερμῆς ἄλλη
φθάνον πλησίον τῆς τερπνῆς ἐκείνης παραλίας
καὶ πρῶτος τούτων ῥίπτει· Ἐλίσ εἰς τὴν ὄγγρᾶν ἀγκάλην.

Παφλάζον διατέμεται τὸ γαληραῖον κῆμα
καὶ ἐγκομποῦται τὸ κάλον τοῦ ρεανίου σῶμα
ἀλλ' ὅμως πόσον τῆς ζωῆς εἶναι μακρὰν τὸ μῆμα
δὲν φαίνεται καὶ ἐν στιγμῇ ἐγένετο φεῖ! πτώμα.

Ἐπέθετε πῶς ὁ βυθός ὡς τῇ ἐπιφανείᾳ
θὰ ἦτο λεῖος καὶ στιλπνός καὶ ἐρμαῖ ἐν τάχει...
Πόσον ἡ ἐπιφάνεια εἶνε στιλπνὴ καὶ λεῖα
πλὴν πόσοι κρύπτουσι ἐπ' αὐτὴν δολοφονοῦντες βράχοι!...

Βράχος δὲνδρ ἀπαίσιος τὴν κεφαλὴν του πλῆττει
καὶ μένει ἄπυρρον ἐν σκιᾷ, θανάτον καταποδῶσει
εἰς δ' ἐκ τῶν δύο ἐννοεῖ τὸ πρῶγμα καὶ εὐθὺς πίπτει
φρενήρης εἰς τὰ κόμματα τὸν φίλον του νὰ σώσῃ.

Τίς ποιητὴς, ὦ θύγατερ τοῦ Ὀυρανοῦ, Φιλία;
τὸ θεῖον μεγαλεῖόν σου θὰ δυνήθῃ νὰ ψάλλῃ.
πρὸ τοῦ σοῦ κάλλους ἀνυψεῖ αὐτὸν ἡ φαντασία,
πλὴν μένει πρὸ τῆς αἰγλῆς σου, ἥτις σὲ περιβάλλει

Ἐν τῷ πυθμένει θεωρῶν τὸν φίλον του ὡς πτώμα
ἀπὸ τῆς κόμης ἐκάλλος ὄρμαῖ καὶ τὸν λαμβάνει...
ἀλλ' οἶμοι... πνεῦμα πρόθυμον πλὴν ρεανίου σῶμα...
μένει ἐγγὺς τοῦ φίλου του ποθῶν νὰ ἀποθάνῃ...

Ἰδοὺ ὁ τρίτος τόσ' εὐθὺς ὄρμαῖ ἐν τῇ θαλάσῃ,
σπεῦσον, φιλίαις ὁ θεός τοὺς πάντας ἐμβαίβωνων
καὶ ἐν ῥιπῇ στιγμῆς, ἰδοὺ, εἰς τὴν ἀκτὴν τινάσῃ
ἡμιθανῆς τοὺς φίλους του... καὶ πίπτει μετ' ἐκείνων...

Προσέρχονται μετ' οὐ πολὺ ἀθρόοι διαβάται
καὶ ἐπαναφέρονσιν αὐτοὺς ἐκ τῆς ἀναισθησίας...
σκία τις, λέγεται, εἰς τὴν ἀκτὴν πλαῦται
καὶ ψάλλει μετ' αὐτὸν τὸν ἀθροῦ τῆς φιλίας.

ΕΝ ΔΑΚΡΥ

ἐπὶ τοῦ Ἑλικῶνος.

ΕΛΕΓΕΙΟΝ

Ἐπὶ τῷ θανάτῳ Φοτεινῆς Οἰκονομίδου.

Οἱ στεναγμοί, τὰ δάκρυα σ' ἐπληττον τὴν καρδίαν
Κ' ἐξέπεπον ποιητικὴν χάριν καὶ ἄρμονίαν.
Τὸ ἀπειρον ἰδανικὸν ἦτον ὁ τέρανός σου
Καὶ ἡ ἰδέα τ' ἀγαθοῦ ἀτότου ὁ σκοπός σου.
Τ' ἄκρον ἀτότου ἀγαθοῦ ἐστὶ ἡσο ἰδέα
Ἐναρκαυμένη, σ' ἕτερε πολὺάστερος ἡ θέα.
Σ' ἐφεγγασίαι ἢ χαρὰ, ἠνπερ αἰσθανομένη
Περιπαθῶς ἐξέφραζε ὡς νῦξ ἀστροστεμμένη
Σὲ παρηγόρ' ἢ ποίησις κ' ἡ θεία ἐμπνευσίς της
Πάντοτε σ' ἐχρησίμειεν ὡς πρὸς τοὺς ἄλλους πίστις
θρησκευτικὴ παρέχουσα τοῦ Παραδείσου ἐλπίδα!...
Ἀπεπτης, οἶμ' εἰς τ' Ὀυρανοῦ τὴν μόνιμον Πατρίδα!...
Ἐκεῖ δὲν βλέπεις βράκακας, οὐδ' ἄνηθ μυροδόλα
Ἄλλ' ὁδὲ χλόην... τ' ἀστρα σου ὄρας ἀκτινοβόλα
Μόνον ὑπερθυμίζοντα τὰ τῶν Μουσῶν σου κάλλιη!...
Ἄλλ' ἔχεις κάλλιη ἀνώτερα ἐν τῇ τοῦ Πλάστον ἀγκάλῃ.
Ἦτον ἡ ποίησις δι' ἐσὲ καὶ ὑψηλὴ καὶ ὠραία
Τερψίθυμος, ἐμφρόσυνος καθάπερ εἶν' ἡ θεα
Μαγευτικῶν ὀρίοντος πρὸς τινα ὀδοιπόρον,
Ὅστις, ἐφ' ὅσον κἂν ὄρα, ἐφίετ' ἐπὶ κόρον!...
Πλὴν ἦτο μόνον δρεῖρον, ἀπλὴ παρηγορία
Ψυχῆς ἐρώσεως τ' ἄγια, ἄπερ ποθεῖ καρδία
Εὐαίσθητός τε καὶ ἀθρᾶ, βαρύστονος καὶ τλήμων
Ἐπὶ ἀγλῶν βεμβάζουσα ἐν μέσῳ τῶν ἐρῆμων!
Καθὼς εἶναι τῶν ἔαρως ἢ χελιδὼν φοιτῶσα
Εἰς κωπαρίσσου κ' εἰς ναοῦς, ἢς εὐδαλος ἢ γλῶσσα,
Ὅθι καὶ σὺ, ποιήτρια, Σαπφῶδες δηλοῦσα χάριν!...
Ἐμελαγχολεῖς κλαίονσα Ἐλένην τε καὶ Πάρι!...
Φιλανθρωπία καὶ στοργὴν ἐκόσμου τὴν ψυχὴν σου
Κ' ἡ ἀρετὴ τῆς ἠθικῆς ἐγένετο τὴν ὁδὸν σου.
Βαθεὶα ἡ συναίσθησις τῆς ματαιοδοξίας
Αἰγλῆς ἐπλήροι τ' ἄσμα σου ποιητικῆς ἀξίας,
Εὐφάνταστος ἐρρόθυμίζες τὴν ὄψιν τοῦ προσώπου
Τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα ὑμνοῦσα τοῦ ἀνθρώπου.
Ὅς Ἀνακρέων ἤκμαζες εἰς λυρικὰς ποιήσεις,
Ἄλλ' εἰμαρτό σοι ὡς Σαπφῶ τὸν κόσμον νὰ θρηγήσῃ,
Ἐκείνη ἠτοκτόνησε, τὸν Φάωρος τὸ φάσμα
Παρηκολούθει τὴν Σκιάν, καθὼς ἐστὶ τὸ ἄσμα.
Σὺ, ὅμως, ὥσπερ φύλλον τι ὄχηρον τοῦ φθινοπώρου
Φεῖ! ἰμαράνθης κ' ἔπεισε ἐντὸς ταφίου χρόνου.
Φάρος πρὸς δόστηνον ναυτῶν πλήρωμα ἐν τῷ ἰσθμῷ
Ἦτον δι' ἐσὲ ἡ ποίησις!... τῆς Ἀττικῆς οἱ λόγοι
Ποσάκις σ' εἶδον κλαίονσαν καθὼς Ἱερεμίαν
θρηνοῦντα, αἰστηλατούμενον εἰς ἀχαρῇ ἐρημίαν,
Προφῶρος ἀπεβίβουσα, ἔξεπνευσας νὰ ζῆσης
Ὅπ' ὁ θεός ἀγάλλεται ἀδίδος κ' ἡ φύσις.
Νευρῶδες εἶχεσ αἰσθημα καὶ ποίησον νευρῶδη
Ἀνθολογούσα ὡς μέλισσα εἰς τιν' ἀνθῶνα εὐώδη.
Κῆν ἦσο λίαν εὐστροφός, πλὴν χρυσαλλίς δὲν ἦσο!...
Ἀθήνης δόρον ἔχουσα, σεμνὴ, ἐπευφημῆσο.
Σύννοος, γενναία τὴν ψυχὴν τῆς ἱερᾶς φιλίας

Ἦσ' ὀπαδὸς οἰκτείρουσα βροτοῦς τῆς ἀπολείας.
 Συνοφροῦσσι γράφουσα καὶ φουσιογρομοῦσα
 Πιστὸν παρίστας κάτοπτρον, αἰσθηματολογουσα,
 Ἐξεικοσίον τῆν μορφήν τοῦ θελλώδους βίου
 Ὡς ἤρεμός τις θάλασσα λείψανα ναυαγίων.
 Δεσμώτην ἐφαρτάζουσα ἐκτάκτου διαβολίας
 Τὸν Προμηθέα ἐπὶ γῆς πεσόντα ἐκ Προϊάας.
 Πόσον ἀγρὴν ἐτήκεσο, ὡς φασεινὴ λαμπάς τις
 Πρὸ τοῦ Χριστοῦ, ἥσπερ τὸ φῶς γλυκὴν ἑώρα πᾶς τις,
 Εἶχες τὸ πῦρ θεσπέσιον, τὴν λάμψιν οὐρανίαν,
 Εἰς ὑψηλὴν τ' ἀπέδωκας ἀγγέλων κοιτωρίαν.
 Πῶς ἰλαρὸν ὑπέτρεφας τὸ φῶς τῶν ἀρετῶν σου
 Προμαρτυροῦν τὰ ἔργα σου εἰς χεῖλη ὑμνητῶν σου.
 Πτερὰ ἢ Μοῦσα σ' ἔδωκε ἀγγελος τὰ πετάξῃς
 Ἐκεῖ ὅπου χαίρεις τ' ἀγαθὰ τοῦ Ὑψίστου, ἐρῆα τάξις
 Ἐπικρατεῖ αἰώνιος, ἀτάραχος καὶ φῶτα
 Ὑπέρλαμπρα δὲ στέφουσιν ὡς πνεύματα τὰ πρῶτα!...
 Ὅπου σὺ περιίπτασαι τὰ γῆνα στοιχεῖα
 Εἰς ὕψη ἐπορεύῃσιν σ' ἀγγέλλου, εὐτυχία!
 Ὡ Φωτεινὴ, μουσέμπνευσον εἰς ζώσας δεσποινίδας
 Τὰς χρηστοτάτας πρὸς Θεόν, βασίμους τε ἐλπίδας.
 Μετέωρον ἐξέλαμψας καὶ ἀλλαχού μετέβης!...
 Καταλιποῦσα ἄφατον πένθος ἀγρὴν ἀνέβης
 Εἰς τ' οὐρανὸν τὰ ἄχρατα μυστήρια!... ἐκ μνήμης.
 Ἀγαθοτάτης, εὐκλεοῦς σέμνομα εἶσαι φήμης.
 Παμμάκαρ τῶν σὺ ἀληθῶς οὐρανοπόρος βαίνεις.
 Πόσον ἀστέρων φασειρὸς φωτίζουσα εὐφραίνεις.
 Δέξαι τὸ δάκρυ παιητοῦ, Σκιά τῆς ποιητηρίας,
 Ἐπὶ τοῦ Ἐλικῶνός της ὅπ' ἤσμα ἀδλητηρίας
 Ἠχεῖ περθίμως προσκαλοῦν τ' ἀρνία της τ' ἄθῳα
 Βελάζοντα εἰς τὴν μάνδραν των ἐρῆα ἢ ὑδρορροά
 Τῆς Κασταλίας μέρμερον μωμψίμορον ἐκφέρει
 Ὑπὸ ραφέλην μέλαιναν, κῆρ ἢ καρδί' ἀσπαιρή
 Καὶ ὅπ' οὐροῦ ἰσχυρῶν λυπηρῶν σπαράσσει' ἢ ψυχῆ της.
 Ἐσὸν ἦσσι τὸ ἰνδαλμα, ἢ δόξα, ἢ προσευχὴ της.
 Δέξαι τὸ δάκρυ θαλερὸν κ' ἢ αὔρα περρυγίλει...
 Πρὸς τὴν ἰτέαν πνέουσα τὸν τάφον σου δροαίλει.
 Τὰ ἀνθη σου τὰ εὔσμομα, τὰ λουλουδά κ' ἐκεῖνα
 Ἀμάραντοι καὶ νάρκισσοι; ἠνεωγμένα κρίνα
 Πέριξ στεφάνου ἀνθηροῦ ἐκ δάφνης καὶ μυρσίνης
 Περικοσμοῦν τὸ μάρμαρον τοῦ τάφου σου εἰς ὁδόν
 Μήτηρ ἐκεῖ ὁ ἥλιος ῥίπτει χρυσοῦς ἀκτίνας,
 Τὴν ἔμπνευσί σου ἐξέλιπας εἰς τὰς κλεινάς Ἀθήνας.

Ἐν Ἀργουσιῶν, τῆ 4 Ἀπριλίον 1883.
 ΕΠΛΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ Γ. ANNINOS.

ΓΙΑ ΜΙΑ ΨΕΥΤΟΓΡΑΦΗ.

Γὰ μὲ ψευτογράφη τί στερήθηκα;
 Ταῖς ἐμορφωταῖς τοῦ κόσμου ταῖς ἀρνήθηκα.
 Ἐστὸν ἥλιος, ἔσ τὸν ἀνθρώπος, ἔσ τὴν ἔξοχή,
 Ἡ αἰοικὴ τραθοῦσε ταῖς καρδιαῖς,
 Ἀνάστειναν τοῦ κόσμου ἢ εἰωθιαῖς,
 Κι' ἐμέναντε μὲ σβοῦσε μὲ ψυχῆ...
 Γὰ μὲ ψευτογράφη τί στερήθηκα!
 Τοῦ Μάι τὰ τριαντάφυλλα τ' ἀρνήθηκα.
 Ταῖς τύχαις πάλι τοῦ καλοκαιροῦ
 Ἐστὴ λάμψι ἐνδὸς γεμάτων φεγγαροῦ
 Ἄστραφ' ἢ ἄλμυρ κ' ἢ ἀκρογυαλιά,
 Ἐσ' ἄλμυρ ποῦ κοιμῶνται ἀγκαλιὰ...
 Ἐστὸν ἥλιος, ἔσ τὸν ἀνθρώπος, ἔσ τὴν ἔξοχή,
 Ἡ αἰοικὴ τραθοῦσε ταῖς καρδιαῖς,
 Ἀνάστειναν τοῦ κόσμου ἢ εἰωθιαῖς,
 Κι' ἐμέναντε μὲ σβοῦσε μὲ ψυχῆ...
 Γὰ μὲ ψευτογράφη τί στερήθηκα!
 Τοῦ Μάι τὰ τριαντάφυλλα τ' ἀρνήθηκα.

Γὰ μὲ ψευτογράφη τί στερήθηκα!
 Νυχτερίαις χυριτωμέναις, ὡς ἀρνήθηκα.

Λειμῶνας. Τῆς γωνίας μας ἢ φωτὰ
 Ἄς κ' ἤθελ' ἢ καὶ μέρη τὰ μου πῆ;
 Ἐγὼ εἶμ' ἢ ζέστη, κ' ὄχ' ἢ ἄστρα πῆ
 Ποῦ κλεῖτ' τοῦ κεραυτοῦ ἢ ἀπιστία...
 Γὰ μὲ ψευτογράφη τί στερήθηκα!
 Καὶ τοῦ σπητιοῦ τὸν πόνο τὸν ἀρνήθηκα!

Μὲ τύχαις ἕνας φτωχός, γυμνὸ κορμί,
 Μ' ἀπλωσε κρῦο χέρι γὰ ψωμί.
 Καὶ τ' ὄσπρωξα, περῶντας, μὲ θυμὸ,
 Γὰ τὰ προφθάσω χέρι πρὸ θερμῶ...
 Γὰ μὲ ψευτογράφη τί στερήθηκα!
 Καὶ τὴν καρδιά μ' ἀκόμα τὴν ἀρνήθηκα.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ.

ΑΝΑΧΩΡΗΣΙΣ.

Φουσοῦσε μὲσ' ἐστὸ πέλαγο γλυκὰ τὸ βορριάδακι
 Κεῖλῶστραγε ἐστὸ πλάγι της τὸ κῆμα σᾶν δελφίνι,
 Θαρρεῖς μαλὶ της ἔκανε κίκεῖνο ταξειδάκι
 Κεῖσοῦσ' ἀπὸ τὴν ἰηλεία της ἐστὸ δάβα του ἢ γαλήνη.

Ἄφροὶ σᾶν ἀπὸ ριασεμιὰ χιλιάδες μπουκετάκια
 Στὸν καραβιοῦ της ἔσκαζαν τὴν ἀσημένια πλώρη
 Φούσκων' ἀγέρι πίσω της, ἐμπρός της κυματάκια
 Κεῖ ἀνάμεσά των ἀνοίγει κίπέτρα τὸ βαπόρι.

II

Τώρα τὴ θάλασσα ῥοτιὰ ἀνόμενα φουσοῦσε
 Καὶ ῥοβολᾷ ἐστὸ πέλαγο τὸ κῆμ' ἀγάλι ἀγάλι
 Μὲ κείνη τὸ πανάκι της μαλὶ τον δὲν ἀπλόνει
 Καὶ πικραμένο ῥίχεται τὸ κῆμα στ' ἀκρογιάλι.

Νεράϊδα τὸ δρόμο του σᾶν πρῶτα δὲν ἀνοίγει,
 Ὄστε φωτῆ ἐστὸ δάβα του ἢ κασταρὴ ματιὰ της
 Ἄφρος σᾶν ἀπὸ φλόγημα καὶ τώρα δὲν τὸ πρίγει
 Βοθὸ πλανᾶται καὶ βοθὸ γυρᾷ ἀπ' τὴν ξερητεία της.

Ἐτσι γυρᾷ ἐστὸ στήθη μου μὲ πικραμένη ἐλπίδα
 Ποῦ μοῦ λεγε πῶς γλίγορο τὸν ἐρχομὸ της θάχῃ
 Πέρασαν μέραις, πέρασε καιρὸς κ' ὅμως τὴν εἶδα
 Ἄπ' τὸ πικρὸ ταξειδί της τὰ μούρχειται μοτάχῃ.

ΑΙΜΓΑΙΟΣ.

ΕΠΑΝΟΡΘΩΣΙΣ. Ἐν τῇ περί τῶν π α λ α ἰ ὶ ὼ ν σχολίων τοῦ Ἀριστοφάνους διατριβῆ τοῦ γυμνασιαρχοῦ κ. Ν. Πετρῆ, ἠτις κατεχωρίσθη ἐν ἀριθ. 1 τοῦ Μαΐου ἀναγνωθῆ Ἐν σελ. 12 στήλῃ 4. στίχ. 14 Βερνχάρδου ἀντὶ Βερνάρδου

»	»	»	»	»	14	συμβολῆ	»	συμβουλῆ
»	»	»	»	»	47	Aristophanis	»	Aristophanis
»	13	»	»	»	1	interpretatione	»	interpretatione
»	»	»	»	»	10	φράσιν	»	φράσιν
»	»	»	»	»	14	ἀριγνώτω	»	ἀριγνήτω
»	»	»	»	»	18	τῆ	»	τῶ
»	»	»	»	»	29	Χαλκεντέρου	»	Φαλκεντέρου